

Nieuwsbrief SR Updates

Nummer 4, 2021

Redactie: prof. mr. J.S. Nan en mr. C.L. van der Vis.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2021:163](#) 02-02-2021

Heeft het hof terecht volstaan met de constatering van overschrijding van de redelijke termijn?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2021:112](#) 02-02-2021

Cassatie in het belang van de wet over gevolgen van faillissement voor geldboete of ontnemingsmaatregel, wanneer faillissement wordt beëindigd door gehomologeerd akkoord tussen gefailleerde en zijn schuldeisers.

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2021:157](#) 02-02-2021

Kan worden gesproken van kansspelautomaten, waarop afzonderlijk het wettelijke regime van titel Va van Wok van toepassing is?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2021:129](#) 02-02-2021

Is sprake van schuld in de zin van roekeloosheid door als passagier van bestelbus vanaf achterbank onverhoeds aan handrem te trekken?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2021:155](#) 02-02-2021

Schatting wederrechtelijk verkregen voordeel door middel van of uit baten van het in strafzaak bewezen verklaarde witwassen toereikend gemotiveerd?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2021:140](#) 02-02-2021

Mag verdachte, wiens vermogen onder bewind is gesteld en op wie schuldsaneringsregeling is toegepast, zichzelf verdedigen tegen vordering benadeelde partij of had hof ambtshalve bewindvoerders van verdachte moeten oproepen?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2021:139](#) 02-02-2021

Mag verdachte, wiens vermogen onder bewind is gesteld, zichzelf verdedigen tegen vordering benadeelde partij of moeten procedures over goederen van verdachte die onder bewind zijn gesteld tegen bewindvoerder worden gevoerd?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2021:156](#) 02-02-2021

Witwassen van geldbedragen. Zijn geldbedragen afkomstig uit enig misdrijf?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2021:161](#) 02-02-2021

Had cassatieberoep openbaar ministerie ex artikel 433 lid 1 Sv aan verdachte in persoon moeten worden aangezegd?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2021:128](#) 02-02-2021

Schuld als bedoeld in artikel 6 WVV 1994, door als automobilist vanuit parkeerhaven de weg op te rijden om te keren ten gevolge waarvan aanrijding met motor is veroorzaakt?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2021:162](#) 02-02-2021

Dienen stukken (onderzoek NFI met betrekking tot in container aangetroffen materiaal) van bewijs te worden uitgesloten?

Annotatie

[Witwassen \(art. 420bis e.v. Sr\): motivering ‘afkomstig uit enig misdrijf’.](#)

[Commentaar bij HR 2 februari 2021, ECLI:NL:HR:2021:156.](#)

mr. J.H.J. Verbaan

Annotatie

[Trekken aan handrem roekeloosheid als bedoeld in artikel 6 WVV 1994?](#)

[Commentaar bij HR 2 februari 2021, ECLI:NL:HR:2021:129.](#)

mr. J.H.J. Verbaan

Annotatie

[Cassatie in het belang der wet: gebondenheid Staat aan gehomologeerd akkoord bij faillissement.](#)

mr. J.H.J. Verbaan

ANNOTATIE

Witwassen (art. 420bis e.v. Sr): motivering ‘afkomstig uit enig misdrijf’. Commentaar bij HR 2 februari 2021, ECLI:NL:HR:2021:156.

mr. J.H.J. Verbaan

De verdediging klaagt namens verdachte, ten aanzien van wie witwassen, is bewezen verklaard, over het bewezen verklaarde witwassen van geldbedragen van in totaal € 212.790, die de verdachte heeft verworven, voorhanden gehad en overgedragen.

Het Hof heeft het vonnis van de rechtbank bevestigd met dien verstande dat het de laatste alinea van de bewijsoverwegingen van de rechtbank heeft vervangen door een eigen overweging.

Met betrekking tot de bewezenverklaring heeft het hof overwogen dat in de periode van 15 november 2007 tot en met 8 juni 2010 door de FIU Nederland aan de Bovenregionale Recherche Zuid-Nederland ten name van verdachte 11 verdachte transacties gemeld worden. Dit betroffen 9 contante stortingen, een money transfer en een girale overboeking. Uit onderzoek is naar voren gekomen dat verdachte contante geldbedragen op zijn rekeningen heeft gestort. Dit betreft zowel de zakelijke bankrekening van verdachte als diverse privérekeningen van verdachte. Op de zakelijke bankrekening ten name van [A] is in de periode van 1 januari 2007 tot en met 31 december 2010, in totaal € 206.440 contant gestort. Verdachte is vanaf 1 april 1981 directeur-groootaandeelhouder van de onderneming [A].

Aan de hand van de omschrijvingen kunnen de tientallen contante stortingen worden onderverdeeld in 3 categorieën:

Omschrijving: Totaalbedrag:

Storting € 129.040,

Storting huur € 16.000,

Storting m.b.t. Harley € 61,400:

Totaal € 206.440.

Op de privérekeningen van verdachte is in de periode van 1 januari 2007 tot en met 31 december 2010, in totaal € 20.350 contant gestort. Tot slot heeft verdachte op 24 december 2009 een Money Transfer verricht van € 2.000. Verdachte heeft € 2.000 contant aangeboden met het doel dit bedrag over te maken naar een bankrekening ten name van zichzelf in de Verenigde Staten.

Het hof overweegt als tussenconclusie dat verdachte in de ten laste gelegde periode in totaal (€ 206.440 + € 20.350 + € 2.000 =) € 228.790 aan contant geld op zijn zakelijke en zijn privérekeningen heeft gestort.

Van verdachte zijn in de ten laste gelegde periode geen legale inkomstenbronnen bekend. Uit onderzoek door de FIOD is naar voren gekomen dat ten aanzien van verdachte bij de Belastingdienst over de jaren 2007 tot en met 2009 geen aan loonheffing onderworpen inkomsten bekend zijn. De spaartegoeden van verdachte waren in diezelfde jaren nihil dan wel negatief. Evenmin zijn bij de Belastingdienst met betrekking tot de onderneming [A] over de jaren 2007 tot en met 2009 omzetgegevens bekend. Sterker nog: volgens de accountant van verdachte was [A] een stilliggende vennootschap waarin geen activiteiten werden ontplooid. Dat laatste werd door verdachte ter zitting bevestigd.

Verdachte is eigenaar van een pand. Zijn onderneming, [A] was in dat pand gevestigd. In dit pand werden op 14 december 2010 een ontmantelde hennepplantage en zakken met hennepresten aangetroffen. Door de verbalisanten wordt gerelateerd dat ook in 2001 en 2003 in hetzelfde pand hennepplantages werden aangetroffen. In 2006 werd een niet in werking zijnde hennepplantage aangetroffen.

De rechtbank stelt voorop dat het onderzoek in deze zaak geen direct bewijs heeft opgeleverd voor de illegale herkomst van de geldbedragen. Wel is in deze zaak sprake van een gerechtvaardigd vermoeden van illegale inkomsten. Niet alleen omdat van verdachte geen legale inkomstenbronnen bekend zijn, terwijl hij wel grote geldbedragen contant heeft gestort, maar ook omdat in het bedrijfspand van verdachte op meerdere momenten (resten van) een hennepplantage werd aangetroffen. Dit betekent dat van verdachte mag worden verlangd dat hij een concrete, min of meer verifieerbare verklaring geeft voor de legale herkomst van het geld die niet zo onwaarschijnlijk is dat zij zonder meer terzijde kan worden geschoven.

De verklaring van verdachte ten aanzien van de herkomst van de geldbedragen. Op de zitting van 8 maart 2017 heeft verdachte – kort en zakelijk weergegeven – verklaard dat hij legale inkomsten heeft gehad, te weten: 1. inkomsten uit twee hypothecaire geldleningen; 2. inkomsten uit de verhuur van zijn bedrijfspand; 3. ongeveer € 220.000 uit een erfenis; 4.

inkomsten uit de verkoop van motoren.

Uit de stukken kan worden afgeleid dat verdachte inkomsten uit de verhuur van een pand heeft gehad. Dit blijkt uit de zich in het dossier bevindende huurovereenkomst, de verklaring die de huurder daarover heeft afgelegd en de contante stortingen ad in totaal € 16.000 op de bankrekening van verdachte met als omschrijving 'huur'. Deze huurinkomsten zijn dan ook niet meegenomen in het totaalbedrag dat verdachte volgens het openbaar ministerie heeft witgewassen. Immers, de verhuuropbrengsten ad € 16.000 zijn van het totaalbedrag van € 228.790 afgetrokken, zodat een totaalbedrag van (€ 228.790 -/- € 16.000 =) € 212.790 resteert.

Dat verdachte in de ten laste gelegde periode een bedrag van € 79.200 aan huurinkomsten heeft gehad, zoals de verdediging heeft bepleit, is niet aannemelijk geworden. Enerzijds kan dit niet uit de zich in het dossier bevindende bankafschriften worden afgeleid, omdat de contante stortingen met als omschrijving 'huur' beperkt zijn tot een bedrag van € 16.000. Anderzijds heeft verdachte de kwitanties die zijn verhaal, dat er meer stortingen bij zijn die betrekking hebben op huur, zouden kunnen onderbouwen, niet overgelegd. Evenmin is door de verdediging verzocht deze kwitanties, die zich volgens verdachte in een opslagloods bevinden waartoe hij geen toegang heeft omdat hij de huur al enige tijd niet heeft betaald, aan het dossier toe te voegen.

Op 8 juni 2010 vond een girale overboeking van € 123.650 plaats op de privérekening van verdachte. Een betrokkene heeft verklaard dat hij in 2010 een bedrag van € 135.000 aan verdachte heeft geleend met als onderpand het bedrijfspand. Dit blijkt ook uit een zich in het dossier bevindende hypotheekakte d.d. 4 juni 2010. Los van de vraag of verdachte over het gehele bedrag heeft kunnen beschikken, stelt de rechtbank vast dat deze girale overboeking niet is meegenomen in het totaalbedrag dat verdachte volgens het openbaar ministerie heeft witgewassen. Deze girale overboeking was enkel – na de contante stortingen en de Money Transfer die de jaren daarvoor al hadden plaatsgevonden – reden een onderzoek in te stellen.

Uit de stukken kan worden afgeleid dat verdachte in 2008 een hypothecaire geldlening ten bedrage van € 165.000 heeft afgesloten met als onderpand een ander pand. Na aftrek van de aflossingskosten, rente en btw (19%) kon verdachte over een bedrag van € 39.434,97 beschikken. Tevens heeft verdachte in 2005 een winst gehad van € 134.585 na de verkoop van een appartement dat hij heeft geërfd. Verdachte moet over dit bedrag nog € 81.390,63 aan belasting betalen. Dit heeft hij tot op heden niet gedaan.

Deze legale gelden zijn echter geen verklaring voor de vele contante stortingen op de bankrekening van verdachte. Deze gelden worden namelijk, normaal gesproken, via de notaris

(giraal) overgemaakt op een bankrekening. Volgens verdachte zijn deze stortingen inderdaad giraal aan hem overgemaakt. Dat verdachte de erfenis op een Finse bankrekening heeft laten storten en geld van die rekening heeft opgenomen dan wel in Finland is gaan opnemen, is onaannemelijk zonder nadere onderbouwing. Kort en goed: dat de contante stortingen (deels) afkomstig zouden zijn uit inkomsten uit een hypothecaire geldlening of de verkoopwinst waarover verdachte kon beschikken, is niet te verifiëren.

De verklaring van verdachte dat een groot deel van de contante stortingen betrekking had op de verkoop van motoren, heeft verdachte, ondanks herhaalde toezeggingen daartoe, op geen enkele wijze onderbouwd. Verdachte heeft tijdens zijn verhoren aangegeven over stukken te beschikken die zijn verhaal kunnen onderbouwen. Deze stukken heeft hij echter, ondanks meerdere gelegenheden daartoe, tot op heden niet overgelegd. Sterker nog: ook nadat het gerechtshof de zaak heeft terugverwezen, heeft verdachte geen stukken overgelegd die zijn inkomsten uit de verkoop van motoren zou kunnen onderbouwen. Op zitting heeft hij slechts aangegeven dat deze stukken zich in dezelfde opslagruimte bevinden als de kwitanties van de huurinkomsten.

Het hof stelt vast dat in de ten laste gelegde periode van de verdachte geen legale inkomsten bekend waren, terwijl hij wel grote bedragen contant heeft gestort op meerdere bankrekeningen. Verdachte heeft weliswaar gesteld dat daar tegenover ook grote contante opnames stonden, maar deze stellingen zijn niet concreet of onderbouwd en dus niet verifieerbaar gebleken, terwijl van verdachte mag worden verwacht dat hij in de gegeven omstandigheden een concrete, min of meer verifieerbare verklaring geeft voor de legale herkomst van de gestorte contante gelden, die niet zo onwaarschijnlijk is dat zij zonder meer ter zijde kan worden geschoven. Ondanks meerdere toezeggingen van verdachte in dit verband, om de herkomst van de gelden door middel van onder meer kwitanties en/of bankafschriften aan te tonen, heeft verdachte dit nagelaten en is geen sprake van een begin van aannemelijkheid van enige legale herkomst van de gelden. Dat het gaat om contante opnames van een bepaalde ING-rekening is in een zodanig late fase van de procedure aangevoerd dat dat op zichzelf niet geldt als verifieerbaar gegeven nu voorgeschreven bewaartermijnen mogelijk al verstreken zijn. Het hof acht derhalve bewezen dat sprake is van witwassen.

De Hoge Raad overweegt dat het proces-verbaal van de terechtzitting in hoger beroep van 29 mei 2019 inhoudt dat de voorzitter mededeelt dat de rechtbank de contante stortingen die zijn gedaan heeft opgeteld. Dat zijn er behoorlijk veel. Er is geld gestort op de rekening van [A] en op een aantal andere bankrekeningen. Er is een bedrag van € 206.440 gestort op de rekening van [A] en een bedrag van € 2.000 op een bankrekening in de USA. De verdachte verklaart dat het bedrag van € 2.000 voor zijn zoon was.

‘U zegt mij dat het geld gestort zou zijn op een bankrekening die op mijn naam stond. Het geld was voor mijn zoon. U vraagt mij waarom het geld niet giraal is overgemaakt maar contant is gestort. Ik heb een gebouw gehad. Dat gebouw heb ik verhuurd aan betrokkene. Hij had een bedrijf. Mijn zoon heeft indertijd de huurovereenkomst gesloten met betrokkene. Dat is gebeurd met tussenkomst van een makelaar. De huurder had echter betalingsproblemen. Hij betaalde maanden niet, maar uiteindelijk zijn alle huurpenningen betaald. De huurder beschikte verder over Harley Davidson motoren die hij ombouwde naar choppers. Ik heb geld aan betrokkene geleend en als hij dan een motor had verkocht kreeg ik het terug. Wat mij het meest verbaast is dat de bankafschriften in het dossier niet volledig zijn en dat er geen enkele storting op die bankafschriften te zien is afkomstig uit Finland. Daarnaast volgt uit het dossier ook niet dat ik geld van de rekening heb afgehaald, terwijl dat wel is gebeurd. Het overzicht is niet compleet. Betrokkene heeft verklaard dat hij alle huurpenningen heeft betaald, maar dat hij geen extra geld kreeg van mij. Helaas heb ik op dit moment helemaal geen geld. De bewijsstukken die mijn betoog kunnen onderbouwen liggen bij [C], maar ik moet aan hen eerst € 3.000,- betalen voor ik toegang krijg tot die stukken en dat geld heb ik niet. Ik heb ook geen geld voor een advocaat op dit moment dus ik kan de bewijsstukken niet aanleveren.’

De voorzitter houdt de verdachte voor dat hij dat al vaker heeft verklaard, ook in eerste aanleg.

‘In de loop van de tijd is mijn financiële situatie nog slechter geworden. Ik heb € 60,- per week om te van te leven. Dan blijft er niet veel over. Ik kan mij voorstellen dat de rechtbank en advocaatgeneraal de bewijzen willen hebben die mijn stellingen ondersteunen. Dat begrijp ik, maar ik kan de stukken niet aanleveren omdat ik daar geen geld voor heb. De voorzitter zegt mij dat ook via de bank gegevens kunnen worden opgevraagd en dat dit niet zo duur is. Ik zeg u dat ik daarvoor heb gebeld met bijvoorbeeld Finland. Ik weet niet in welke maanden geld van de erfenis, ad € 196.000,- heb ontvangen. Het opvragen van een bankafschrift kost per maand € 5,-. Het opvragen van de bankafschriften van 5 jaar kost derhalve € 300,-. Ik heb dat geld niet.’

De voorzitter deelt mede: ‘Volgens u zijn er ook contante opnames geweest. U had bij de ING-bank kunnen vragen om dag- of maandafschriften. Dat had u veel eerder kunnen doen. Maar u heeft enkel verwezen naar de stukken die bij [C] liggen.’ De verdachte verklaart als volgt: ‘Ik had nooit gedacht dat ik in deze situatie terecht zou komen. U zegt mij dat mijn raadsman ook eerder nader onderzoek had kunnen vragen. Ik ben niet juist geïnformeerd door mijn vorige advocaat. Ik wil niet negatief over hem zijn, maar dat is mijn opinie.’ De voorzitter deelt mede: ‘Het gaat erom dat er een aantal contante stortingen gedaan is. U hebt als achterliggend verhaal verklaard dat betrokkene huurpenningen moest betalen, maar dat hij dat niet op tijd deed. U financierde hem vóór zodat hij de motoren kon ombouwen. Als hij die motoren dan had omgebouwd en verkocht, dan kreeg u de huur terug plus wat u hem extra had gegeven. U

had ook in een eerder stadium van deze procedure kunnen verklaren dat u ook contante opnames heeft gedaan, zodat dit onderzocht had kunnen worden.' De verdachte verklaart als volgt: 'Dat is een fout van mij en mijn advocaat destijds. U zegt mij dat de stortingen uit huur zouden voortkomen en uit de verkoop van de motoren van betrokkene en vraagt mij of dat een verklaring vormt voor al die bedragen? Ik zeg u dat dit klopt. Het betreft de huurpenningen en de financiering die ik deed voor betrokkene. Het lijkt veel te zijn, maar in de veroordeling heeft de rechtbank helemaal geen rekening gehouden met de huurpenningen, enkel voor zover het gaat om een bedrag van € 16.000,-. De huur bedroeg € 2.000,- per maand en als de huur berekend wordt over de periode van 2008 tot en met 2010 dan is dan een ander bedrag dan het bedrag waar justitie vanuit gaat. U vraagt mij of die contante bedragen uit de hennepcultuur voortkomen. Nee. Ik vind dat zo raar. Ik word altijd met die vraag geconfronteerd. Ik heb er niets mee te maken. U zegt mij dat het hof vaker mensen treft die zeggen niets met het tenlastegelegde te maken te hebben. Dat geloof ik. U zegt mij dat ik eerder veroordeeld ben wegens overtreding van de Opiumwet. Ik ben veroordeeld ter zake van het plegen van voorbereidingshandelingen. U hoort het vaak, maar ik heb daar echt niets mee te maken.'

De voorzitter deelt mede: 'Volgens u was het in die zaak zo dat u in de ruimte die u had verhuurd een hennepinstallatie had ontmanteld. Ik kwam in het dossier ook tegen dat hetgeen is verdiend afzonderlijk zou worden ontnomen, maar dat is bij u nooit gebeurd.'

De verdachte verklaart als volgt: 'Wat zij hebben gevonden was oude troep. U vraagt mij waar ik mijn geld mee verdiende in de jaren die het betreft? Ik leefde van de huur die ik ontving van betrokkene en zijn financiering en van de erfenis, waarvan een bedrag van € 196.000,- over bleef. Dit laatste staat ook in de stukken. U zegt mij dat betrokkene heel anders heeft verklaard en vraagt mij hoe dat zou kunnen? Daar kan ik geen antwoord op geven, ik weet het niet. Hij zegt wel dat hij huur heeft betaald. Ik zie betrokkene niet meer. U zegt mij dat de rechtbank heeft geoordeeld dat het raar is dat geld in Finland op een rekening is gestort en dat ik het er weer af heb gehaald. Ik zeg u dat het zo niet zit. Ik heb het bedrag van € 196.000,- laten overboeken naar mijn privérekening of naar de rekening van [A]. Die laatste rekening gebruikte ik het meest, namelijk in 95% van de gevallen. Ik ging niet naar Finland om geld in mijn achterzak te steken. U vraagt mij of het zo is dat geld naar de rekening van [A] is geboekt en dat ik dat geld van de rekening heb gehaald? Ja, ik heb daar mijn reizen en dagelijkse dingen van betaald. U zegt mij dat daar geen stukken van zijn. Ik vroeg bij de bank in Finland om stukken, maar omdat ik niet meer weet in welke maand dat was, zou ik de gegevens op moeten vragen van 5 jaar en dat kost € 300,-. U vraagt mij of ik dat bedrag, dat relatief gering is vergeleken bij het bedrag dat de rechtbank noemt, niet kan lenen? Je kunt niet lenen in mijn situatie. Dan moet je naar familie of vrienden en dan wil je dat niet lenen. De jongste raadsheer zegt mij dat ik het bedrag wellicht van mijn dochter, die ter terechtzitting aanwezig

is, zou kunnen lenen. Dat zou ik niet doen. Ik ben al blij dat zij mij hier heeft gebracht. Als zij dat niet zou doen, dan zou ik € 48,- moeten betalen om op en neer te reizen.’

De voorzitter deelt mede: ‘De rechtbank bespreekt in haar vonnis twee hypothecaire geldleningen waaruit u geld zou hebben gekregen. Eén bedrag is in de berekening meegenomen, namelijk het geld van de andere betrokkene. Verder is er nog een lening voor de woning. Volgens de rechtbank gaan dergelijke transacties altijd giraal en is het niet logisch dat het contant zou gaan. Volgens u ging het ook giraal en nam u het geld daarna op, maar u kunt dat niet aantonen.’

De verdachte verklaart als volgt: ‘Er kwam een bedrag vrij om van te leven, namelijk € 34.000,- . Dat bedrag is naar mijn bankrekening gestuurd. Dat heb ik opgenomen. De transactie van de andere betrokkene ging van de notaris naar de SNS-bank om af te lossen.’

De voorzitter deelt mede: ‘Dat is niet meegenomen in hele totaalbedrag inderdaad. De contante stortingen zijn alleen meegerekend die als “huur” staan vermeld. De contante stortingen waarbij geen omschrijving stond zijn niet meegeteld. Volgens u kreeg u van betrokkene huur en inkomsten uit motoren, maar betrokkene heeft verklaard dat het anders is en u heeft uw verhaal niet onderbouwd.’

De verdachte verklaart als volgt: ‘Het is zeer vervelend, maar ik kan het niet anders maken en het bewijs niet presenteren. U zegt mij dat ik het niet hoeft te bewijzen, maar dat mijn verhaal aannemelijk moet worden. Dat kan ik begrijpen, maar ik kan de situatie waarin ik zit niet veranderen. U vraagt mij of ik een bewindvoerder heb en in de WSNP zit? Ik heb een bewindvoerder in Brunssum en sta vrijwillig onder bewind. Die bewindvoerder is benoemd door de rechtbank. U vraagt mij op welke grond die bewindvoerder is benoemd en of dat is omdat ik niet met geld kan omgaan? Ja, het is ook om structuur te krijgen in mijn leven. Op een nadere vraag zeg ik dat ik een AOW-uitkering ontvang en een klein pensioen uit Finland.’

De voorzitter deelt mede: ‘Het hof heeft uitgebreid bestudeerd wat bij de rechtbank is besproken. In hoger beroep zullen niet alle stukken nog eens worden doorgenomen. Als u meent dat stukken verkeerd zijn opgenomen of de rechtbank er niets van heeft begrepen, dan kunt u dat zeggen.’

De verdachte verklaart als volgt: ‘Ik vind het raar dat niet alle bankafschriften in het dossier aanwezig zijn, maar slechts een paar. Er is geen enkel bankafschrift aanwezig waarop opnames te zien zijn en er zijn ook geen bankafschriften aanwezig waarop betalingen uit Finland te zien zijn. Daarnaast is alleen een bedrag van € 16.000,- opgenomen voor huurpenningen, terwijl betrokkene heeft verklaard dat hij alle jaren huurpenningen heeft betaald, maar dat laatste wordt niet geaccepteerd. De jongste raadsheer vraagt mij of het juist

is dat ik maandelijks een AOW-uitkering ontvang van € 600,- en een pensioen voor kleine zelfstandigen van € 1.100,- per maand. (...)'

De verdachte verklaart als volgt: 'Ik ontvang maandelijks € 690,- aan AOW en nog € 120,- huursubsidie en daarnaast nog een klein pensioen van € 176,-. Op een vraag van de advocaat-generaal zeg ik dat mijn bewindvoerder als laatste contact heeft gehad met [C] over de stukken. Uit dat contact bleek dat een bedrag van € 3.000,- betaald moet worden voordat tot afgifte van die de stukken wordt overgegaan. De stukken zijn nog wel aanwezig volgens [C]. De advocaat-generaal vraagt mij of aan [C] is gevraagd of zij uit de administratie alleen de relevante stukken voor deze zaak kunnen selecteren? Als ze de stukken moeten selecteren, dan willen ze dan ten minste de helft van € 3.000,- wordt betaald. (...)'

De verdachte voert het woord tot verdediging: 'Ik begrijp de eis en de redenering van de advocaat-generaal, maar het is echt niet waar. Het is jammer dat betrokkene heeft verklaard dat het niet juist is wat ik zeg. Het is jammer dat betrokkene alleen heeft verklaard dat hij enkel huurpenningen heeft betaald en dat hij verder niet heeft meegewerkt aan een verhoor. Ik hoop dat het hof, als ik straf krijg, aan mij een taakstaf oplegt zodat ik iets nuttigs kan doen. Ik vind het raar dat niet de huurpenningen over de volledige verhuurperiode worden meegenomen in de berekening. Betrokkene heeft immers ook verklaard dat hij alle huurpenningen heeft voldaan. De overige delen van de verklaring van betrokkene worden wel geloofd, maar niet het deel waarin hij zegt dat hij de huurpenningen gedurende de gehele periode van verhuur heeft voldaan. Volgens de advocaat-generaal wist ik in vanaf 2011 al van deze zaak, maar de zaak werd pas in 2014-2015 bekend voor mij. Eerder wist ik daar niet van. Mijn spullen lagen toen al heel lang bij [C]. Het is juist dat de verhoren al in 2010-2011 plaatsvonden, maar daarna heb ik niets meer van deze zaak gehoord. In de 4 of 5 jaren die daarop volgen is echter wel veel gebeurd. (...)'

Aan de verdachte wordt het recht gelaten het laatst te spreken.

De verdachte verklaart als volgt: 'Ik wil het hof en de advocaat-generaal bedanken voor uw respect. Ik heb verteld hoe de zaak zit.'

De Hoge Raad overweegt dat het bij deze klacht gaat om het bewijs van het bestanddeel 'afkomstig is uit enig misdrijf', zoals dat voorkomt in de witwasbepalingen (art. 420bis e.v. Sr). Eerdere rechtspraak van de Hoge Raad over dit thema kan als volgt worden samengevat.

Dat een voorwerp 'afkomstig is uit enig misdrijf', kan, als op grond van de beschikbare bewijsmiddelen geen rechtstreeks verband valt te leggen met een bepaald misdrijf, niettemin bewezen worden geacht indien het op grond van de vastgestelde feiten en omstandigheden niet anders kan zijn dan dat het voorwerp uit enig misdrijf afkomstig is. Het is aan het

openbaar ministerie bewijs aan te dragen van dergelijke feiten en omstandigheden.

Indien de door het openbaar ministerie aangedragen feiten en omstandigheden een vermoeden rechtvaardigen dat het niet anders kan zijn dan dat het voorwerp uit enig misdrijf afkomstig is, mag van de verdachte worden verlangd dat hij een concrete, verifieerbare en niet op voorhand hoogst onwaarschijnlijke verklaring geeft dat het voorwerp niet van misdrijf afkomstig is. De omstandigheid dat deze verklaring van de verdachte mag worden verlangd, houdt niet in dat het aan de verdachte is om aannemelijk te maken dat het voorwerp niet van misdrijf afkomstig is.

Indien de verdachte zo'n verklaring geeft, ligt het op de weg van het openbaar ministerie nader onderzoek te doen naar die verklaring. De rechter zal dan mede op basis van de resultaten van dat onderzoek moeten beoordelen of ondanks de verklaring van de verdachte het witwassen bewezen kan worden op de grond dat (het niet anders kan zijn dan dat) het voorwerp uit enig misdrijf afkomstig is. Indien een dergelijke verklaring uitblijft, mag de rechter die omstandigheid betrekken in zijn overwegingen omtrent het bewijs (vgl. ECLI:NL:HR:2018:2352).

De verdachte heeft ter terechtzitting in hoger beroep onder verwijzing naar aflossingen van door de verdachte contant opgenomen en aan betrokkene uitgeleende geldbedragen en onder verwijzing naar een op een bankrekening in Finland gestorte erfenis van € 196.000 die hij naar een Nederlandse rekening heeft overgeboekt en daarvan weer heeft afgehaald, gesteld dat de contante geldstortingen die het tenlastegelegde geldbedrag vormen een legale herkomst hebben. Voorts heeft de verdachte aangevoerd dat de bankafschriften in het dossier incompleet zijn omdat niet de contante opnames blijken en bankafschriften ontbreken waarop betalingen uit Finland te zien zijn. In dat verband heeft hij aangevoerd dat zijn verklaringen zijn te verifiëren door kennisneming van – voor hem niet toegankelijke – stukken die zijn opgeslagen bij [C].

Het hof heeft geoordeeld dat de verdachte geen concrete, verifieerbare en niet op voorhand hoogst onwaarschijnlijke verklaring over de herkomst van de geldbedragen heeft gegeven. Daaraan heeft het hof ten grondslag gelegd dat de verdachte, ondanks door hem gedane toezeggingen, de betreffende bankafschriften en kwitanties niet heeft overgelegd, en niet heeft verzocht de kwitanties aan het dossier toe te voegen.

De Hoge Raad oordeelt dat het hof aldus zijn oordeel ontoereikend heeft gemotiveerd, nu die omstandigheden niet afdoen aan de door de verdachte gegeven verklaring omtrent de verkoop van motoren door betrokkene, waarna de verdachte aflossingen van betrokkene zou hebben ontvangen, en de inkomsten uit een erfenis, alsmede de mogelijkheid daarnaar nader

onderzoek te doen. Dat wordt niet anders doordat bewaartermijnen van de bank 'mogelijk' zijn verstreken. De Hoge Raad oordeelt dat, mede gelet op hetgeen het hof in zijn overwegingen overigens heeft vastgesteld, de bewezenverklaring voor zover inhoudend dat het geldbedrag 'afkomstig was uit enig misdrijf', niet toereikend is gemotiveerd.

ANNOTATIE

Trekken aan handrem roekeloosheid als bedoeld in artikel 6 WWV 1994? Commentaar bij HR 2 februari 2021, ECLI:NL:HR:2021:129.

mr. J.H.J. Verbaan

De verdediging klaagt namens verdachte, ten aanzien van wie overtreding van artikel 6 WWV 1994, terwijl de schuld bestaat in roekeloosheid en het een ongeval betreft waardoor een ander wordt gedood en waardoor een ander lichamelijk letsel wordt toegebracht, is bewezen verklaard, over het oordeel van het hof dat sprake is van schuld in de zin van roekeloosheid.

Het hof heeft ten aanzien van de bewezenverklaring verder overwogen dat voor de beantwoording van de vraag of een verdachte schuld heeft gehad aan een verkeersongeval in de zin van artikel 6 WWV 1994 het aankomt op het geheel van de gedragingen van de verdachte, de aard en de ernst daarvan en de overige omstandigheden van het geval. Daarbij verdient opmerking dat niet reeds uit de ernst van de gevolgen van verkeersgedrag dat in strijd is met een of meer wettelijke gedragsregels in het verkeer – dus ook niet in het geval van zeer ernstige gevolgen als in onderhavige zaak – kan worden afgeleid dat sprake is van schuld in vorenbedoelde zin. Voor de schuldvorm ‘roekeloosheid’ zoals ten laste gelegd, geldt op zichzelf hetzelfde uitgangspunt met dien verstande dat daarbij moet worden betrokken dat ‘roekeloosheid’ als zwaarste vorm van schuld wordt aangemerkt die onder meer tot verdubbeling van de duur van de maximaal op te leggen vrijheidsstraf heeft geleid. Mede met het oog daarop worden in de rechtspraak aan de vaststelling van ‘roekeloosheid’ hoge eisen gesteld, waarbij de specifieke betekenis daarvan veelal niet samenvalt met wat in het normale spraakgebruik onder roekeloos – in de zin van onberaden – wordt verstaan. Het komt bij de vaststelling van ‘roekeloosheid’ erop aan dat feiten en omstandigheden zullen moeten worden vastgesteld waaruit kan worden afgeleid dat door het buitengewoon onvoorzichtige gedrag van de verdachte een zeer ernstig gevaar in het leven is geroepen, alsmede dat de verdachte zich daarvan bewust was, althans had moeten zijn.

Op grond van de door het hof gebezigde bewijsmiddelen stelt het hof de volgende feiten en omstandigheden vast.

Op zaterdag 5 november 2016 heeft zich omstreeks 18.58 uur een eenzijdig ongeval voorgedaan op de N370 (Plataanlaan) te Groningen. Ter hoogte van hectometerpaal 55.3 is een grijze personenauto tegen een betonnen pilaar van het spoorwegviaduct gereden. De personenauto werd bestuurd door het slachtoffer. Naast hem zat een ander slachtoffer en op de achterbank zaten een betrokkene en verdachte. Door de aanrijding zijn de slachtoffers zwaar gewond op het wegdek terechtgekomen. Laatstgenoemd slachtoffer is ten gevolge van het letsel komen te overlijden. Eerstgenoemd slachtoffer heeft blijvend hersenletsel opgelopen.

Naar de oorzaak, toedracht en het gevolg van het ongeval is door de Verkeers Ongevallen Analyse Dienst van de politie eenheid Noord Nederland onderzoek gedaan. Op basis van dit onderzoek dat is beschreven in een proces-verbaal Verkeers Ongevallen Analyse wordt geconcludeerd dat het ongeval niet te wijten is aan een technisch gebrek, doch dat de oorzaak moet worden gezocht in het in werking stellen van de handrem (parkeerrem) door een inzittende van het voertuig tijdens het rijden. Als gevolg van het in werking stellen van de handrem tijdens het rijden blokkeerden de achterwielen en kwam het voertuig in een ongecontroleerde dwarsslip terecht. Als gevolg hiervan kwam het voertuig in botsing met de betonnen pilaar van het spoorwegviaduct rechts naast de rijbaan. Het voertuig tolde op de rijbaan ruim 360 graden rechts om zijn as om vervolgens op de linker rijstrook tot stilstand te komen. Tijdens het toeren van het voertuig werden de bestuurder en de naast hem gezeten passagier via de volledig vernielde linker portierraam uit het voertuig geslingerd. Gezien de aangetroffen situatie waaronder de lengte van het remblokkeerspoor, de schade aan het voertuig en de eindpositie van het voertuig is het niet onwaarschijnlijk dat de snelheid van het voertuig onmiddellijk voor het ongeval circa 70 km per uur is geweest.

Het hof neemt de inhoud van dit proces-verbaal over en maakt de daarin gestelde conclusie tot de zijne. De getuige heeft bij de politie verklaard dat hij zich onmiddellijk na het ongeval samen met verdachte ter plaatse op de rijbaan bevond. Verdachte heeft hem toen geëmotioneerd en huilend vastgepakt en heeft vervolgens gezegd 'wat heb ik gedaan, wat heb ik gedaan'. Nadat de getuige vroeg wat er was gebeurd gaf verdachte – aldus de getuige – aan dat hij de handrem omhoog had getrokken. Nadat de getuige had gevraagd of hij dat meende antwoordde verdachte 'Ja, ik heb dit nooit gewild, dit was echt niet mijn bedoeling'.

Deze verklaring van betrokkene vindt ondersteuning in een proces-verbaal van bevindingen van verbalisant. Zij was in privé-tijd kort na het ongeval ter plaatse en trof daar een blanke man en een man met een getinte huidskleur. Niet betwist is dat de blanke man verdachte betreft. Zij vroeg aan de blanke man wat er was gebeurd. Zij hoorde de man zeggen 'het is mijn schuld, ik ben de schuldige, ik heb aan de handrem getrokken. Ik moest er al uit en ze reden door dus ik trok aan de handrem'.

Daarnaast bevindt zich in het dossier een proces-verbaal van een andere verbalisant waarin verslag wordt gedaan van een telefonisch gesprek dat hij had met een andere getuige. Deze getuige, die eveneens kort na het ongeval ter plaatse was, heeft verklaard dat hij een van de passagiers uit het busje van het ongeval tegen een andere passagier hoorde zeggen dat er aan de handrem is getrokken.

Verdachte heeft bij de politie verklaard dat hij op de bewuste zaterdag de slachtoffers en betrokkene bij toeval na een voetbalwedstrijd tegenkwam en dat hij met hen had afgesproken dat zij hem af zouden zetten bij op de locatie waar hij een feest wilde bezoeken. Toen zij met de personenauto de ringweg opreden heeft hij direct gezegd dat dit niet de afspraak was. Zij zouden hem eerst afzetten. Hij is toen gaan staan. Hij wilde eruit. Ze hadden dat afgesproken. Op het moment dat hij is gaan staan reden ze best hard. Hij is ertussen geleund en heeft zijn hand toen op de handrem gelegd. Op dat moment heeft hij volgens zijn verklaring niet de handrem omhoog getrokken. Op dat moment weet hij niet wat er gebeurd is. Daarna was het een totale chaos. Hij stelt de handrem niet omhoog te hebben getrokken. Hij heeft zijn hand erop gelegd om zijn verhaal kracht bij te zetten. Hij wilde eruit.

Het hof komt op basis van het voorgaande tot het oordeel dat het ongeval is veroorzaakt doordat verdachte tijdens het rijden met een snelheid van ongeveer 70 km per uur, aan de handrem heeft getrokken. Niet alleen blijkt uit zijn eigen verklaring dat hij uit de personenauto wilde – waartoe deze logischerwijs tot stilstand moest komen –, dat hij ook is opgestaan en vervolgens zijn hand op handrem heeft gelegd, maar uit de verklaringen van de getuigen volgt ook dat hij uitvoering heeft gegeven aan zijn wil door aan de handrem te trekken. Het hof acht zijn eigen andersluidende verklaring van onvoldoende gewicht om op dit punt anders te oordelen. Verdachte heeft op deze wijze als passagier ingegrepen in de rijrichting en de voortbeweging van de personenauto en heeft daarmee de werkelijke bestuurder daarvan totaal verrast. Aldus handelend heeft hij door een buitengewoon onvoorzichtige gedraging een zeer ernstig gevaar in het leven geroepen. Verdachte was zich van dat gevaar bewust, althans had zich daarvan bewust moeten zijn. Desgevraagd heeft hij bij de politie verklaard dat de functie van een handrem is dat de auto in de parkeerstand wordt gezet en dat de auto dan geen kant meer op kan. Op de vraag wat het effect kan zijn als je aan de handrem trekt terwijl deze nog rijdt heeft verdachte geantwoord dat je dat niet moet doen, dat het dan een soort van noodrem is en dat hij denkt dat een auto dan gaat slippen.

Op grond van het vorenstaande, in samenhang beschouwd met de hiervoor weergegeven feiten en omstandigheden, is het hof met de advocaat-generaal en anders dan de verdediging van oordeel dat verdachte zich op 5 november 2016 op de invoegstrook van de Iepenlaan en de Plataanlaan in de richting van de Bedumerweg te Groningen als inzittende van de personenauto roekeloos heeft gedragen.

De Hoge Raad overweegt dat de tenlastelegging is toegesneden op artikel 6 jo. artikel 175 (oud) WvW 1994 en dat daarom de in de tenlastelegging en bewezenverklaring voorkomende term ‘roekeloos’ moet worden geacht daar te zijn gebruikt in dezelfde betekenis als daaraan toekomt in artikel 175 (oud) WvW 1994. De Hoge Raad haalt artikel 175 lid 2 WvW 1994, zoals dat gold tot de inwerkingtreding van de Wet aanscherping aansprakelijkheid ernstige verkeersdelicten op 1 januari 2020, aan en overweegt dat in cassatie alleen kan worden onderzocht of de schuld aan een verkeersongeval in de zin van artikel 6 WvW 1994 uit de gebruikte bewijsmiddelen kan worden afgeleid. Daarbij komt het aan op het geheel van de gedragingen van de verdachte, de aard en de ernst daarvan en de overige omstandigheden van het geval. Verder verdient opmerking dat niet reeds uit de ernst van de gevolgen van verkeersgedrag dat in strijd is met een of meer wettelijke gedragsregels in het verkeer, kan worden afgeleid dat sprake is van schuld in hier bedoelde zin. Voor de schuldvorm ‘roekeloosheid’ als bedoeld in artikel 175 lid 2 (oud), WvW 1994 geldt op zichzelf hetzelfde, zij het dat daarbij moet worden betrokken dat deze roekeloosheid in de wetsgeschiedenis als ‘de zwaarste vorm van het culpose delict’ wordt aangemerkt die onder meer heeft geleid tot een verdubbeling van het maximum van de op te leggen vrijheidsstraf. Mede met het oog op het strafverhogende effect van dit bestanddeel moeten daarom bepaaldelijk eisen worden gesteld aan de vaststelling dat sprake is van roekeloosheid zoals hiervoor bedoeld, dus de zwaarste vorm van schuld, en dient de rechter in voorkomende gevallen daaraan nadere aandacht te geven in zijn motivering van de bewezenverklaring. Dat geldt ook in de gevallen waarin de roekeloosheid in de kern bestaat uit de in artikel 175 lid 3 (oud), WvW 1994 omschreven gedragingen, omdat die gedragingen grond vormen voor een verdere verhoging van het strafmaximum dat op grond van het tweede lid van dat artikel voor roekeloosheid geldt. Dat brengt mee dat de vraag of in een concreet geval sprake is van roekeloosheid in de zin van artikel 175 lid 2 (oud), WvW 1994, een beoordeling vergt van de specifieke omstandigheden van dat geval. Bij de toetsing in cassatie van beslissingen in concrete gevallen kan een rol spelen of de rechter zijn oordeel dat sprake is van roekeloosheid in de zin van artikel 175 lid 2 (oud), WvW 1994, heeft voorzien van een nadere motivering die recht doet aan het bijzondere karakter van roekeloosheid. Van roekeloosheid als zwaarste, aan opzet grenzende, schuldvorm zal immers alleen in uitzonderlijke gevallen sprake zijn. Daarbij verdient opmerking dat ‘roekeloosheid’ in de zin artikel 175 lid 2 (oud), WvW een specifieke betekenis heeft die niet noodzakelijkerwijs samenvalt met wat in het normale spraakgebruik onder ‘roekeloos’ – in de betekenis van ‘onberaden’ – wordt verstaan. Om tot het oordeel te kunnen komen dat in een concreet geval sprake is van roekeloosheid in de zin van artikel 175 lid 2 (oud), WvW 1994, zal de rechter zodanige feiten en omstandigheden moeten vaststellen dat daaruit is af te leiden dat door de buitengewoon onvoorzichtige gedraging van de verdachte een zeer ernstig gevaar in het leven is geroepen, alsmede dat de verdachte zich daarvan bewust was, althans had

moeten zijn. Uit wat hiervoor is overwogen vloeit voort dat in dit verband doorgaans niet volstaat de enkele vaststelling dat de verdachte zich heeft schuldig gemaakt aan een of meer gedragingen die in artikel 175 lid 2 (oud), WvW 1994 worden genoemd en die zelfstandig tot verhoging van het wettelijk strafmaximum leiden (vgl. ECLI:NL:HR:2013:960).

De Hoge Raad overweegt dat het hof in de bewijsvoering gemotiveerd heeft op grond waarvan naar zijn oordeel sprake is van roekeloosheid. Het hof heeft onder meer vastgesteld dat de verdachte, in het kader van een meningsverschil over de te rijden route, als passagier van een personenauto (bestelbus) met kracht aan de handrem heeft getrokken, welke ingreep de bestuurder totaal verraste en waardoor de achterwielen van de auto blokkeerden en de auto in de slip raakte, terwijl de auto op dat moment met een snelheid van ongeveer 70 km/u reed op een autoweg. Verder heeft het hof vastgesteld dat de verdachte op de hoogte was van de functie en de werking van een handrem en van het slipgevaar dat optreedt als een passagier de handrem van een rijdende auto aantrekt. Op grond hiervan heeft het hof geoordeeld dat de verdachte 'roekeloos' in de zin van artikel 6 jo. artikel 175 lid 2 (oud), WvW 1994 heeft gehandeld. De Hoge Raad oordeelt dat dat oordeel – gelet op hetgeen is vooropgesteld en de nadere motivering die het hof voor zijn oordeel dat sprake is van roekeloosheid heeft gegeven – niet getuigt van een onjuiste rechtsopvatting en niet onbegrijpelijk is.

ANNOTATIE

Cassatie in het belang der wet: gebondenheid Staat aan gehomologeerd akkoord bij faillissement.

mr. J.H.J. Verbaan

Commentaar bij HR 2 februari 2021, ECLI:NL:HR:2021:112.

Advocaat-generaal B.F. Keulen heeft beroep in cassatie in het belang van de wet ingesteld omdat nog onduidelijk is of en in welke gevallen de Staat gebonden is aan een gehomologeerd akkoord. De klacht klaagt over het oordeel van het hof dat het niet als voorwaardelijke vordering indienen van de ontnemingsvordering tot gevolg heeft dat de vordering niet valt onder de werking van het gehomologeerd akkoord. De advocaat-generaal stelt in zijn vordering twee vragen centraal. Ten eerste, heeft een gehomologeerd akkoord in het faillissement van de verdachte of de veroordeelde gevolgen voor de tenuitvoerlegging van een opgelegde of op te leggen geldboete of ontnemingsmaatregel? De tweede vraag is vanaf welk moment de officier van justitie als schuldeiser namens de Staat kan opkomen in het faillissement in verband met een verwachte geldboete of ontnemingsmaatregel.

De Hoge Raad overweegt dat artikel 94d lid 3 Sv, artikel 577b lid 2 Sv, zoals dat tot 1 januari 2020 van kracht was, artikel 6:6:26 lid 1 Sv, dat op 1 januari 2020 in werking is getreden, artikel 24 Fw, artikel 108 Fw, zoals dat sinds 1 januari 2019 luidt, artikel 110 lid 1 Fw, zoals dat sinds 1 januari 2019 luidt, artikel 127 lid 1 t/m 3, Fw, zoals dat sinds 1 januari 2019 luidt, artikel 130 Fw, artikel 133 Fw, artikel 157 Fw, artikel 161 Fw, artikel 161a Fw, dat geldt sinds 1 januari 2019 en artikel 358 lid 1 en 4 Fw van belang zijn voor de beoordeling van het cassatieberoep en haalt deze aan.

De Hoge Raad haalt de relevante passages uit de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel dat heeft geleid tot de Wet van 10 december 1992 tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht en het Wetboek van Strafvordering en enkele andere wetten ter verruiming van de mogelijkheden tot toepassing van de maatregel van ontneming van wederrechtelijk verkregen voordeel en andere vermogenssancties (*Stb.* 1993, 11), waarbij artikel 94d in het Wetboek van Strafvordering is ingevoegd (*Kamerstukken II* 1989/90, 21504, nr. 3, p. 27-28) en de relevante passages uit memorie van toelichting bij het wetsvoorstel dat heeft geleid tot de Wet

modernisering faillissementsprocedure (Wet van 27 juni 2018, *Stb.* 2018, 299, in werking getreden op 1 januari 2019) (*Kamerstukken II* 2016/17, 34740, nr. 3, p. 33, 36-37) aan en overweegt dat het allereerst de vraag vanaf welk moment de officier van justitie (hierna: OvJ) op grond van artikel 94d lid 3 Sv als schuldeiser namens de Staat kan opkomen in het faillissement in verband met een (verwachte) geldboete of ontnemingsmaatregel, bespreekt.

De Hoge Raad overweegt dat artikel 94d lid 3 Sv bepaalt dat de OvJ de bevoegdheid heeft namens de Staat als schuldeiser in het faillissement van de verdachte of de veroordeelde op te komen. Deze bevoegdheid houdt in dat de OvJ in verband met een opgelegde of op te leggen geldboete of ontnemingsmaatregel een concurrente vordering kan indienen bij de curator ter verificatie overeenkomstig artikel 127 Fw. Zolang het bedrag van de geldboete of van het te ontnemen wederrechtelijk verkregen voordeel nog niet vaststaat, wordt de OvJ geacht voor een voorwaardelijke vordering op te komen. Uit deze regeling vloeit voort dat de OvJ niet alleen in het faillissement kan opkomen wanneer op het moment van faillietverklaring de vordering al is ontstaan door de onherroepelijke oplegging door de strafrechter van een geldboete of een ontnemingsmaatregel, maar ook al op een eerder moment. Gelet op de wetsgeschiedenis gaat het dan om de situatie waarin de strafrechter een geldboete of een ontnemingsmaatregel heeft opgelegd, maar de betreffende uitspraak – bijvoorbeeld als gevolg van het instellen van een rechtsmiddel – nog niet onherroepelijk is, of de situatie waarin de oplegging van een geldboete of de ontnemingsmaatregel ‘te verwachten’ is. Uit deze wetsgeschiedenis blijkt echter niet wanneer deze verwachting mag of moet worden aangenomen.

In het faillissementsrecht geldt het fixatiebeginsel. Dit beginsel houdt in dat door het intreden van het faillissement de rechtspositie van alle bij de boedel betrokkenen onveranderlijk wordt en dat de rechtspositie van een schuldeiser na het intreden van het faillissement niet te zijn gunste mag worden gewijzigd. Voor zover wel sprake is van een uitbreiding van de aanspraken van een schuldeiser, komen de desbetreffende vorderingen niet voor verificatie in aanmerking, behoudens voor zover de boedel ten gevolge van het ontstaan ervan is gebaat (vgl. ECLI:NL:HR:2018:424, r.o. 3.5.1 en 3.5.4).

Waar het gaat om de *ontnemingsmaatregel* kan zich al voorafgaand aan de behandeling van de ontnemingsvordering de situatie voordoen dat, voor de toepassing van artikel 94d lid 3 Sv, de oplegging van de ontnemingsmaatregel door de strafrechter ‘te verwachten’ is. Dat is het geval wanneer de OvJ de ontnemingsvordering overeenkomstig artikel 511c lid 1 Sv aanhangig heeft gemaakt. Op andere, doorgaans eerder in de tijd gelegen momenten zoals het moment waarop een strafrechtelijk financieel onderzoek wordt ingesteld, waarop een conservatoir (ontnemings)beslag in de zin van artikel 94a lid 2 Sv wordt gelegd of waarop de OvJ kenbaar heeft gemaakt dat hij voornemens is een ontnemingsvordering aanhangig te maken (vgl. art.

311 lid 1 laatste volzin Sv), doet zich nog niet de situatie voor dat voor de toepassing van artikel 94d lid 3 Sv de oplegging van de ontnemingsmaatregel door de strafrechter is 'te verwachten'.

De *geldboete* betreft geen maatregel, maar een straf. Mede gelet op de straftoemettingsvrijheid van de strafrechter, ontstaat de bevoegdheid van de OvJ om op te komen in het faillissement eerst wanneer de strafrechter een geldboete heeft opgelegd. Als die uitspraak op het moment van het intreden van het faillissement nog niet onherroepelijk is, wordt de OvJ geacht voor een voorwaardelijke vordering op te komen. Indien op het moment van het intreden van het faillissement wel op enigerlei wijze is gebleken dat de OvJ voornemens is de oplegging van een geldboete te vorderen, bijvoorbeeld uit het leggen van conservatoir (geldboete)beslag in de zin van artikel 94a lid 1 Sv, maar die geldboete op dat moment (nog) niet door de strafrechter is opgelegd, kan voor de toepassing van artikel 94d lid 3 Sv nog niet worden aangenomen dat de oplegging van een geldboete door de strafrechter is 'te verwachten' in de hiervoor bedoelde zin.

In de gevallen waarin de OvJ op grond van artikel 94d lid 3 Sv bevoegd is op te komen in het faillissement, maar de geldboete of de ontnemingsmaatregel nog niet onherroepelijk is opgelegd, komt de OvJ op voor een voorwaardelijke vordering. De curator kan die vordering ook uitsluitend voorwaardelijk toelaten in het faillissement. Pas nadat de oplegging van de geldboete of de ontnemingsmaatregel onherroepelijk heeft plaatsgevonden, kan in het faillissement tot uitkering aan de Staat worden overgegaan.

Wat betreft de waardering van de vordering geldt dat, totdat een geldboete of een ontnemingsmaatregel onherroepelijk is opgelegd, de hoogte daarvan onzeker is. Anders dan in de wetsgeschiedenis wordt gesteld onder verwijzing naar artikel 133 Fw, is het niet aan de curator, maar aan de OvJ om het bedrag te bepalen. De OvJ moet een (maximum)bedrag van de vordering aangeven waarvoor hij als vertegenwoordiger van de Staat als schuldeiser opkomt. Daarbij kan de OvJ uitgaan van het bedrag waarvoor de (nog niet onherroepelijke) oplegging van de geldboete heeft plaatsgevonden, respectievelijk het bedrag waarop het wederrechtelijk verkregen voordeel voorlopig is berekend.

De Hoge Raad overweegt dat de vordering daarnaast de vraag aan de orde stelt welke gevolgen een gehomologeerd akkoord in het faillissement heeft voor de tenuitvoerlegging van een opgelegde of op te leggen geldboete of ontnemingsmaatregel. De Hoge Raad overweegt dat artikel 157 Fw bepaalt dat een gehomologeerd akkoord voor alle geen voorrang hebbende schuldeisers, ook als zij niet in het faillissement zijn opgekomen, verbindend is. In die gevallen waarin de OvJ op grond van artikel 94d lid 3 Sv als schuldeiser namens de Staat kan opkomen in het faillissement in verband met een geldboete of ontnemingsmaatregel, is het akkoord dus verbindend ten aanzien van deze vordering van de Staat, ongeacht of de OvJ

namens de Staat daadwerkelijk is opgekomen in het faillissement.

Het gevolg van de homologatie van een akkoord is dat restantvorderingen als natuurlijke verbintenissen voortbestaan (vgl. ECLI:NL:HR:1992:ZCo492). Dat betekent dat de nakoming rehtens niet afdwingbaar is en dat daarom geen verhaalsmaatregelen kunnen worden getroffen. Voor de geldboete en de ontnemingsmaatregel betekent dit dat geen verhaal op grond van (ar. 6:4:9 Sv jo.) artikel 6:4:4, 6:4:5 of 6:4:6 Sv kan plaatsvinden. Ook toepassing van gijzeling als bedoeld in artikel 6:6:25 Sv met het oog op de voldoening van een ontnemingsmaatregel is dan niet toegelaten.

Waar het gaat om een met betrekking tot een onherroepelijk opgelegde geldboete bevolen vervangende hechtenis, geldt dat de homologatie van een akkoord niet in de weg staat aan de tenuitvoerlegging van die vervangende hechtenis. Die tenuitvoerlegging strekt immers niet tot verhaal van de geldboete, maar tot een andere wijze van bestraffing die de geldboete vervangt.

In verband met de invoering van artikel 161a Fw sinds 1 januari 2019 is nog van belang dat met betrekking tot faillissementen die zijn uitgesproken sinds 1 januari 2019 en die eindigen na homologatie van een akkoord, op grond van artikel 161a Fw geldt dat verifieerbare vorderingen die niet binnen de termijn van artikel 127 Fw zijn ingediend ter verificatie niet langer afdwingbaar zijn, tenzij de schuldeiser redelijkerwijs niet in staat was de vordering binnen de bedoelde termijn voor verificatie in te dienen. Het enkele feit dat de hoogte van de vordering bij het intreden van het faillissement nog niet vaststond, kan – in het licht van de wetsgeschiedenis – niet als zo'n omstandigheid worden beschouwd. De eerder, op de voet van artikel 186 (oud) Fw bestaande mogelijkheid voor een niet-geverifieerde schuldeiser verzet in te stellen teneinde de vordering alsnog ter verificatie in te kunnen dienen, is komen te vervallen.

Dit betekent dat in het geval dat de OvJ op grond van artikel 94d lid 3 Sv in het faillissement kan opkomen in verband met een geldboete of ontnemingsmaatregel, maar hij de vordering niet tijdig ter verificatie indient, terwijl het faillissement vervolgens eindigt met de homologatie van een akkoord, hieraan in beginsel – dat wil zeggen: behoudens het geval hij redelijkerwijs niet in staat was de vordering ter verificatie in te dienen – het in artikel 161a Fw genoemde gevolg is verbonden en dus geen verhaalsmaatregelen kunnen worden getroffen.

In het geval dat de OvJ voornemens is de oplegging van een geldboete of een ontnemingsmaatregel te vorderen, maar hij op het moment van het intreden van het faillissement van de verdachte of de betrokkene (nog) niet de bevoegdheid van artikel 94d lid 3 Sv heeft om op te komen in het faillissement van de verdachte of de betrokkene, zal geen uitdeling in dat faillissement aan de Staat kunnen plaatsvinden. Ook de homologatie van een

akkoord bindt dan de Staat als (toekomstige) schuldeiser niet, terwijl evenmin de regeling van artikel 161a Fw toepassing vindt. Indien vervolgens onherroepelijk een geldboete of een ontnemingsmaatregel wordt opgelegd, is dus ook geen sprake van het ontstaan van een natuurlijke verbintenis en bestaat onverminderd de bevoegdheid om na beëindiging van het faillissement die geldboete of ontnemingsmaatregel te verhalen op de veroordeelde of de betrokkene.

De Hoge Raad overweegt dat opmerking verdient dat de toepassing van de regeling van het faillissementsakkoord ertoe kan leiden, zoals is weergegeven, dat met betrekking tot een geldboete of een ontnemingsmaatregel als gevolg van het ontstaan van een natuurlijke verbintenis geen (volledig) verhaal meer kan plaatsvinden. In de schuldsaneringsregeling natuurlijke personen geldt daarentegen dat vorderingen die voortvloeien uit onder meer een in kracht van gewijsde gegane strafrechtelijke veroordeling tot betaling van een geldboete of een ontnemingsmaatregel, ook na beëindiging van de schuldsanering afdwingbaar blijven voor zover deze in de schuldsanering onvoldaan zijn gebleven (art. 358 lid 1 en 4 Fw). De vraag of in relatie tot de regeling van het faillissementsakkoord moet worden voorzien in een vergelijkbare uitzondering voor de geldboete en de ontnemingsmaatregel, en zo ja, de wijze waarop zo'n regeling vorm moet krijgen, staat niet ter beantwoording aan de rechter.

RECHTSPRAAK

Dienen stukken (onderzoek NFI met betrekking tot in container aangetroffen materiaal) van bewijs te worden uitgesloten?

Dienen stukken (onderzoek NFI met betrekking tot in container aangetroffen materiaal) van bewijs te worden uitgesloten?

Het cassatiemiddel klaagt over het oordeel van het hof dat de in het arrest genoemde stukken van het bewijs dienen te worden uitgesloten.

Het cassatiemiddel slaagt. De redenen daarvoor staan vermeld in het arrest dat de Hoge Raad op 17 juni 2014 heeft uitgesproken in de zaak ECLI:NL:HR:2014:1451.

De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het hof en verwijst de zaak naar het gerechtshof 's-Hertogenbosch, opdat de zaak opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 02-02-2021

ECLI: ECLI:NL:HR:2021:162

Zaaknummer: 19/04632

Rechters: J. de Hullu, E.S.G.N.A.I. van de Griend en M.J. Borgers

Wetsartikelen: 359a Sv

RECHTSPRAAK

Schuld als bedoeld in artikel 6 WVV 1994, door als automobilist vanuit parkeerhaven de weg op te rijden om te keren ten gevolge waarvan aanrijding met motor is veroorzaakt?

Schuld als bedoeld in artikel 6 WVV 1994, door als automobilist vanuit parkeerhaven de weg op te rijden om te keren ten gevolge waarvan aanrijding met motor is veroorzaakt?

Het cassatiemiddel komt op tegen de bewezen verklaarde 'schuld' als bedoeld in artikel 6 Wegenverkeerswet 1994 (WVV 1994).

In cassatie kan alleen worden onderzocht of de schuld aan het verkeersongeval in de zin van artikel 6 WVV 1994 – in dit geval het bewezen verklaarde aanmerkelijk onvoorzichtig en onoplettend rijgedrag – uit de door het hof gebruikte bewijsmiddelen kan worden afgeleid. Daarbij komt het aan op het geheel van de gedragingen van de verdachte, de aard en de ernst daarvan en de overige omstandigheden van het geval. Verder verdient opmerking dat niet reeds uit de ernst van de gevolgen van verkeersgedrag dat in strijd is met een of meer wettelijke gedragsregels in het verkeer, kan worden afgeleid dat sprake is van schuld in hier bedoelde zin (vgl. HR 1 juni 2004, ECLI:NL:HR:2004:AO5822).

Het hof heeft vastgesteld dat de verdachte in de avondschemering, zonder tevoren of tijdens zijn manoeuvre richting aan te geven, met zijn auto vanuit een parkeerhaven scherp naar links sturend een 80 kilometer-weg is opgereden om op die weg te keren, waarna een botsing plaatsvond met een van links naderende motorrijder. Het hof heeft voorts vastgesteld dat de verdachte de motorrijder niet heeft gezien, terwijl deze gedurende circa vier seconden voor de botsing voor hem zichtbaar moet zijn geweest. Het heeft op grond hiervan geoordeeld dat de verdachte voor en tijdens het keren gedurende ten minste een aantal seconden het overige verkeer op de weg onvoldoende in de gaten heeft gehouden, terwijl de betrekkelijk lange tijd die met een dergelijke bijzondere manoeuvre gemoeid was en de hoge snelheid van het eventueel naderende verkeer de bijzondere voorzichtigheid, oplettendheid en voortdurende

aandacht van de verdachte vergden. Gelet op dit een en ander geeft het oordeel van het hof dat sprake is van 'schuld' in de zin van artikel 6 WvW 1994 niet blijk van een onjuiste rechtsopvatting en is dat oordeel voldoende gemotiveerd.

Het cassatiemiddel faalt.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 02-02-2021

ECLI: ECLI:NL:HR:2021:128

Zaaknummer: 19/03564

Rechters: V. van den Brink, A.L.J. van Strien en A.E.M. Röttgering

Advocaten: A.P. Visser

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Had cassatieberoep openbaar ministerie ex artikel 433 lid 1 Sv aan verdachte in persoon moeten worden aangezegd?

Had cassatieberoep openbaar ministerie ex artikel 433 lid 1 Sv aan verdachte in persoon moeten worden aangezegd?

Op grond van artikel 434 lid 3 Sv kan de zaak nog niet door de Hoge Raad worden behandeld. De redenen daarvoor zijn vermeld in de conclusie van de advocaat-generaal. De zaak zal daarom van de rol worden gevoerd.

De Hoge Raad voert de zaak van de rol.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 02-02-2021

ECLI: ECLI:NL:HR:2021:161

Zaaknummer: 19/04630

Rechters: J. de Hullu, E.S.G.N.A.I. van de Griend en M.J. Borgers

Wetsartikelen: 433 Sv en 434 Sv

RECHTSPRAAK

Witwassen van geldbedragen. Zijn geldbedragen afkomstig uit enig misdrijf?

Witwassen van geldbedragen. Zijn geldbedragen afkomstig uit enig misdrijf?

Het cassatiemiddel komt op tegen het bewezen verklaarde witwassen van geldbedragen van in totaal € 212.790, die de verdachte heeft verworven, voorhanden gehad en overgedragen.

Het gaat bij dit cassatiemiddel om het bewijs van het bestanddeel ‘afkomstig is uit enig misdrijf’, zoals dat voorkomt in de witwasbepalingen (art. 420bis e.v. Sr). Eerdere rechtspraak van de Hoge Raad over dit thema kan als volgt worden samengevat.

Dat een voorwerp ‘afkomstig is uit enig misdrijf’, kan, als op grond van de beschikbare bewijsmiddelen geen rechtstreeks verband valt te leggen met een bepaald misdrijf, niettemin bewezen worden geacht indien het op grond van de vastgestelde feiten en omstandigheden niet anders kan zijn dan dat het voorwerp uit enig misdrijf afkomstig is. Het is aan het openbaar ministerie bewijs aan te dragen van dergelijke feiten en omstandigheden.

Indien de door het openbaar ministerie aangedragen feiten en omstandigheden een vermoeden rechtvaardigen dat het niet anders kan zijn dan dat het voorwerp uit enig misdrijf afkomstig is, mag van de verdachte worden verlangd dat hij een concrete, verifieerbare en niet op voorhand hoogst onwaarschijnlijke verklaring geeft dat het voorwerp niet van misdrijf afkomstig is. De omstandigheid dat deze verklaring van de verdachte mag worden verlangd, houdt niet in dat het aan de verdachte is om aannemelijk te maken dat het voorwerp niet van misdrijf afkomstig is.

Indien de verdachte zo’n verklaring geeft, ligt het op de weg van het openbaar ministerie nader onderzoek te doen naar die verklaring. De rechter zal dan mede op basis van de resultaten van dat onderzoek moeten beoordelen of ondanks de verklaring van de verdachte het witwassen bewezen kan worden op de grond dat (het niet anders kan zijn dan dat) het voorwerp uit enig misdrijf afkomstig is.

Indien een dergelijke verklaring uitblijft, mag de rechter die omstandigheid betrekken in zijn overwegingen omtrent het bewijs (vgl. HR 18 december 2018, ECLI:NL:HR:2018:2352).

De verdachte heeft ter terechtzitting in hoger beroep onder verwijzing naar aflossingen van door de verdachte contant opgenomen en aan [betrokkene 1] uitgeleende geldbedragen en onder verwijzing naar een op een bankrekening in Finland gestorte erfenis van € 196.000 die hij naar een Nederlandse rekening heeft overgeboekt en daarvan weer heeft afgehaald, gesteld dat de contante geldstortingen die het ten laste gelegde geldbedrag vormen een legale herkomst hebben. Voorts heeft de verdachte aangevoerd dat de bankafschriften in het dossier incompleet zijn omdat niet de contante opnames blijken en bankafschriften ontbreken waarop betalingen uit Finland te zien zijn. In dat verband heeft hij aangevoerd dat zijn verklaringen zijn te verifiëren door kennisneming van – voor hem niet toegankelijke – stukken die zijn opgeslagen bij [C].

Het hof heeft geoordeeld dat de verdachte geen concrete, verifieerbare en niet op voorhand hoogst onwaarschijnlijke verklaring over de herkomst van de geldbedragen heeft gegeven. Daaraan heeft het hof ten grondslag gelegd dat de verdachte, ondanks door hem gedane toezeggingen, de betreffende bankafschriften en kwitanties niet heeft overgelegd, en niet heeft verzocht de kwitanties aan het dossier toe te voegen. Aldus heeft het hof zijn oordeel ontoereikend gemotiveerd, nu die omstandigheden niet afdoen aan de door de verdachte gegeven verklaring omtrent de verkoop van motoren door [betrokkene 1], waarna de verdachte aflossingen van [betrokkene 1] zou hebben ontvangen, en de inkomsten uit een erfenis, alsmede de mogelijkheid daarnaar nader onderzoek te doen. Dat wordt niet anders doordat bewaartermijnen van de bank ‘mogelijk’ zijn verstreken. Mede gelet op hetgeen het hof in zijn overwegingen overigens heeft vastgesteld, is de bewezenverklaring voor zover inhoudend dat het geldbedrag ‘afkomstig was uit enig misdrijf’, niet toereikend gemotiveerd.

Het cassatiemiddel slaagt.

De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het hof en wijst de zaak terug naar het gerechtshof 's-Hertogenbosch, opdat de zaak opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 02-02-2021

ECLI: ECLI:NL:HR:2021:156

Zaaknummer: 19/02897

Rechters: V. van den Brink, Y. Buruma en J.C.A.M. Claassens

Advocaten: A.B.E. van Kan en A. Cinar

Wetsartikelen: 420bis Sr

RECHTSPRAAK

Mag verdachte, wiens vermogen onder bewind is gesteld, zichzelf verdedigen tegen vordering benadeelde partij of moeten procedures over goederen van verdachte die onder bewind zijn gesteld tegen bewindvoerder worden gevoerd?

Mag verdachte, wiens vermogen onder bewind is gesteld, zichzelf verdedigen tegen vordering benadeelde partij of moeten procedures over goederen van verdachte die onder bewind zijn gesteld tegen bewindvoerder worden gevoerd?

Het cassatiemiddel komt op tegen het oordeel van het hof dat de benadeelde partij ontvankelijk is haar vordering. Het voert daartoe aan dat de goederen van de verdachte onder bewind zijn gesteld als bedoeld in artikel 1:431 BW zodat procedures over die goederen niet tegen de verdachte zelf, maar tegen de bewindvoerder moeten worden gevoerd.

Het cassatiemiddel berust in de kern op de opvatting dat ingeval de goederen van een verdachte onder bewind zijn gesteld niet de verdachte maar de bewindvoerder in rechte moet worden betrokken in de procedure betreffende de vordering van de benadeelde partij, omdat de verdachte ingevolge artikel 1:441 lid 1 BW met betrekking tot zijn vermogen niet als verwerende partij in rechte kan optreden. Deze opvatting vindt geen steun in het recht omdat uit de bewoordingen van artikel 51f lid 4 Sv en uit de wetsgeschiedenis, zoals weergegeven in de conclusie van de advocaat-generaal onder 22 tot en met 26, volgt dat de bepalingen van bijstand of vertegenwoordiging, nodig in burgerlijke zaken, in het strafgeding niet van toepassing zijn op de verdachte.

Het cassatiemiddel faalt.

Vervangende hechtenis

Het cassatiemiddel klaagt over de vervangende hechtenis bij de opgelegde schadevergoedingsmaatregel.

Het hof heeft de verdachte de verplichting opgelegd, kort gezegd, om aan de Staat ten behoeve van het in het arrest genoemde slachtoffer het in het arrest vermelde bedrag te betalen, bij gebreke van betaling en verhaal te vervangen door het in het arrest genoemde aantal dagen hechtenis.

Het cassatiemiddel slaagt. De Hoge Raad zal de uitspraak van het hof vernietigen voor zover daarbij vervangende hechtenis is toegepast, overeenkomstig hetgeen is beslist in HR 26 mei 2020, ECLI:NL:HR:2020:914.

Beslissing

De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het hof, maar uitsluitend voor zover bij de schadevergoedingsmaatregel ten behoeve van het in het arrest genoemde slachtoffer vervangende hechtenis is toegepast, bepaalt dat met toepassing van artikel 6:4:20 Sv gijzeling van gelijke duur kan worden toegepast en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 02-02-2021

ECLI: ECLI:NL:HR:2021:139

Zaaknummer: 19/05914

Rechters: V. van den Brink, A.L.J. van Strien en J.C.A.M. Claassens

Advocaten: N. van Schaik

Wetsartikelen: 51f Sv

RECHTSPRAAK

Mag verdachte, wiens vermogen onder bewind is gesteld en op wie schuldsaneringsregeling is toegepast, zichzelf verdedigen tegen vordering benadeelde partij of had hof ambtshalve bewindvoerders van verdachte moeten oproepen?

Mag verdachte, wiens vermogen onder bewind is gesteld en op wie schuldsaneringsregeling is toegepast, zichzelf verdedigen tegen vordering benadeelde partij of had hof ambtshalve bewindvoerders van verdachte moeten oproepen?

Het cassatiemiddel klaagt dat het hof ten onrechte de vordering van de benadeelde partij heeft toegewezen zonder ambtshalve de bewindvoerders van de verdachte op te roepen. Het voert daartoe aan dat de goederen van de verdachte onder bewind zijn gesteld als bedoeld in artikel 1:431 BW en dat met betrekking tot de verdachte de toepassing van de schuldsaneringsregeling is uitgesproken als bedoeld in artikel 284 Fw, zodat procedures over het vermogen van de verdachte niet tegen de verdachte zelf, maar tegen de bewindvoerder(s) moeten worden gevoerd.

Het cassatiemiddel berust in de kern op de opvatting dat ingeval de goederen van een verdachte onder bewind zijn gesteld en met betrekking tot de verdachte de toepassing van de schuldsanering is uitgesproken, de verdachte niet zelfstandig kan procederen met betrekking tot een tegen hem ingestelde vordering van de benadeelde partij, maar hij in rechte moet worden vertegenwoordigd door de bewindvoerder. Deze opvatting vindt geen steun in het recht omdat uit de bewoordingen van artikel 51f lid 4 Sv en uit de wetsgeschiedenis, zoals weergegeven in de conclusie van de advocaat-generaal onder 24 tot en met 28, volgt dat de bepalingen van bijstand of vertegenwoordiging, nodig in burgerlijke zaken, in het strafgeding niet van toepassing zijn op de verdachte.

Het cassatiemiddel faalt.

Vervangende hechtenis

Het cassatiemiddel klaagt over de vervangende hechtenis bij de opgelegde schadevergoedingsmaatregel.

Het hof heeft de verdachte de verplichting opgelegd, kort gezegd, om aan de Staat ten behoeve van het in het arrest genoemde slachtoffer het in het arrest vermelde bedrag te betalen, bij gebreke van betaling en verhaal te vervangen door het in het arrest genoemde aantal dagen hechtenis.

Het cassatiemiddel slaagt. De Hoge Raad zal de uitspraak van het hof vernietigen voor zover daarbij vervangende hechtenis is toegepast, overeenkomstig hetgeen is beslist in HR 26 mei 2020, ECLI:NL:HR:2020:914.

Beslissing

De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het hof, maar uitsluitend voor zover bij de schadevergoedingsmaatregel ten behoeve van het in het arrest genoemde slachtoffer vervangende hechtenis is toegepast, bepaalt dat met toepassing van artikel 6:4:20 Sv gijzeling van gelijke duur kan worden toegepast en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 02-02-2021

ECLI: ECLI:NL:HR:2021:140

Zaaknummer: 20/00052

Rechters: V. van den Brink, A.L.J. van Strien en J.C.A.M. Claassens

Advocaten: Have, W.G. ten W.G. ten Have

Wetsartikelen: 51f Sr

RECHTSPRAAK

Schatting wederrechtelijk verkregen voordeel door middel van of uit baten van het in strafzaak bewezen verklaarde witwassen toereikend gemotiveerd?

Schatting wederrechtelijk verkregen voordeel door middel van of uit baten van het in strafzaak bewezen verklaarde witwassen toereikend gemotiveerd?

Het cassatiemiddel klaagt dat de schatting van het wederrechtelijk verkregen voordeel door middel van of uit de baten van het in de strafzaak bewezen verklaarde witwassen ontoereikend is gemotiveerd.

In zijn overwegingen in deze ontnemingszaak heeft het hof tot uitdrukking gebracht dat dit witwassen ertoe heeft geleid dat de betrokkene wederrechtelijk voordeel heeft verkregen tot een geschat bedrag van € 212.790. Dit oordeel is kennelijk gebaseerd op de opvatting dat het in de bewezenverklaring genoemde bedrag van (in totaal) € 212.790, wederrechtelijk verkregen voordeel vormt alleen al doordat het voorwerp was van het bewezen verklaarde witwassen. Die opvatting is onjuist (vgl. HR 19 februari 2013, ECLI:NL:HR:2013:BY5217). Zonder nadere motivering is daarom niet begrijpelijk dat de betrokkene uit het bewezen verklaarde witwassen daadwerkelijk tot een bedrag van € 212.790 wederrechtelijk voordeel heeft verkregen. De enkele overweging van het hof dat de betrokkene vrijelijk de beschikking heeft gehad over dit geldbedrag, vormt geen toereikende motivering.

Het cassatiemiddel klaagt daarover terecht.

De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het hof en wijst de zaak terug naar het gerechtshof 's-Hertogenbosch, opdat de zaak opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 02-02-2021

ECLI: ECLI:NL:HR:2021:155

Zaaknummer: 19/02879

Rechters: V. van den Brink, Y. Buruma en J.C.A.M. Claassens

Advocaten: A.B.E. van Kan en A. Cinar

Wetsartikelen: 36e Sr

RECHTSPRAAK

Is sprake van schuld in de zin van roekeloosheid door als passagier van bestelbus vanaf achterbank onverhoeds aan handrem te trekken?

Is sprake van schuld in de zin van roekeloosheid door als passagier van bestelbus vanaf achterbank onverhoeds aan handrem te trekken?

Het cassatiemiddel richt zich tegen het oordeel van het hof dat sprake is van schuld in de zin van roekeloosheid.

In cassatie kan alleen worden onderzocht of de schuld aan een verkeersongeval in de zin van artikel 6 WVV 1994 uit de gebruikte bewijsmiddelen kan worden afgeleid. Daarbij komt het aan op het geheel van de gedragingen van de verdachte, de aard en de ernst daarvan en de overige omstandigheden van het geval. Verder verdient opmerking dat niet reeds uit de ernst van de gevolgen van verkeersgedrag dat in strijd is met een of meer wettelijke gedragsregels in het verkeer, kan worden afgeleid dat sprake is van schuld in hier bedoelde zin.

Voor de schuldvorm 'roekeloosheid' als bedoeld in artikel 175 lid 2 (oud) WVV 1994 geldt op zichzelf hetzelfde, zij het dat daarbij moet worden betrokken dat deze roekeloosheid in de wetsgeschiedenis als 'de zwaarste vorm van het culpose delict' wordt aangemerkt die onder meer heeft geleid tot een verdubbeling van het maximum van de op te leggen vrijheidsstraf. Mede met het oog op het strafverhogende effect van dit bestanddeel moeten daarom bepaaldelijk eisen worden gesteld aan de vaststelling dat sprake is van roekeloosheid zoals hiervoor bedoeld, dus de zwaarste vorm van schuld, en dient de rechter in voorkomende gevallen daaraan nadere aandacht te geven in zijn motivering van de bewezenverklaring. Dat geldt ook in de gevallen waarin de roekeloosheid in de kern bestaat uit de in artikel 175 lid 3 (oud) WVV 1994 omschreven gedragingen, omdat die gedragingen grond vormen voor een verdere verhoging van het strafmaximum dat op grond van het tweede lid van dat artikel voor roekeloosheid geldt.

Dat brengt mee dat de vraag of in een concreet geval sprake is van roekeloosheid in de zin van artikel 175 lid 2 (oud) WVV 1994, een beoordeling vergt van de specifieke omstandigheden

van dat geval. Bij de toetsing in cassatie van beslissingen in concrete gevallen kan een rol spelen of de rechter zijn oordeel dat sprake is van roekeloosheid in de zin van artikel 175 lid 2 (oud) WvW 1994, heeft voorzien van een nadere motivering die recht doet aan het bijzondere karakter van roekeloosheid. Van roekeloosheid als zwaarste, aan opzet grenzende, schuldvorm zal immers alleen in uitzonderlijke gevallen sprake zijn. Daarbij verdient opmerking dat ‘roekeloosheid’ in de zin artikel 175 lid 2 (oud) WvW 1994 een specifieke betekenis heeft die niet noodzakelijkerwijs samenvalt met wat in het normale spraakgebruik onder ‘roekeloos’ – in de betekenis van ‘onberaden’ – wordt verstaan.

Om tot het oordeel te kunnen komen dat in een concreet geval sprake is van roekeloosheid in de zin van artikel 175 lid 2 (oud) WvW 1994, zal de rechter zodanige feiten en omstandigheden moeten vaststellen dat daaruit is af te leiden dat door de buitengewoon onvoorzichtige gedraging van de verdachte een zeer ernstig gevaar in het leven is geroepen, alsmede dat de verdachte zich daarvan bewust was, althans had moeten zijn.

Uit wat hiervoor is overwogen vloeit voort dat in dit verband doorgaans niet volstaat de enkele vaststelling dat de verdachte zich heeft schuldig gemaakt aan een of meer gedragingen die in artikel 175 lid 3 (oud) WvW 1994 worden genoemd en die zelfstandig tot verhoging van het wettelijk strafmaximum leiden (vgl. HR 15 oktober 2013, ECLI:NL:HR:2013:960).

Het hof heeft in de hiervoor weergegeven bewijsvoering gemotiveerd op grond waarvan naar zijn oordeel sprake is van roekeloosheid. Het hof heeft onder meer vastgesteld dat de verdachte, in het kader van een meningsverschil over de te rijden route, als passagier van een personenauto (bestelbus) met kracht aan de handrem heeft getrokken, welke ingreep de bestuurder totaal verraste en waardoor de achterwielen van de auto blokkeerden en de auto in de slip raakte, terwijl de auto op dat moment met een snelheid van ongeveer 70 km/u reed op een autoweg. Verder heeft het hof vastgesteld dat de verdachte op de hoogte was van de functie en de werking van een handrem en van het slipgevaar dat optreedt als een passagier de handrem van een rijdende auto aantrekt. Op grond hiervan heeft het hof geoordeeld dat de verdachte ‘roekeloos’ in de zin van artikel 6 in samenhang met artikel 175 lid 2 (oud) WvW 1994 heeft gehandeld. Dat oordeel getuigt – gelet op wat onder 3.3 is vooropgesteld en de nadere motivering die het hof voor zijn oordeel dat sprake is van roekeloosheid heeft gegeven – niet van een onjuiste rechtsopvatting en is niet onbegrijpelijk.

Het cassatiemiddel faalt.

Vervangende hechtenis

Het hof heeft de verdachte de verplichting opgelegd, kort gezegd, om aan de Staat ten behoeve van het in het arrest genoemde slachtoffer het in het arrest vermelde bedrag te betalen, bij

gebreke van betaling en verhaal te vervangen door het in het arrest genoemde aantal dagen hechtenis.

De Hoge Raad zal de uitspraak van het hof ambtshalve vernietigen voor zover daarbij vervangende hechtenis is toegepast, overeenkomstig hetgeen is beslist in HR 26 mei 2020, ECLI:NL:HR:2020:914.

Beslissing

De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het hof, maar uitsluitend voor zover bij de schadevergoedingsmaatregel ten behoeve van het in het arrest genoemde slachtoffer vervangende hechtenis is toegepast, bepaalt dat met toepassing van artikel 6:4:20 Sv gijzeling van gelijke duur kan worden toegepast en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 02-02-2021

ECLI: ECLI:NL:HR:2021:129

Zaaknummer: 19/02027

Rechters: V. van den Brink, E.S.G.N.A.I. van de Griend, A.L.J. van Strien, A.E.M. Röttgering en M. Kuijer

Advocaten: J. Boksem

Wetsartikelen: 6 WVV 1994

RECHTSPRAAK

Kan worden gesproken van kansspelautomaten, waarop afzonderlijk het wettelijke regime van titel Va van Wok van toepassing is?

Kan worden gesproken van kansspelautomaten, waarop afzonderlijk het wettelijke regime van titel Va van Wok van toepassing is?

De cassatiemiddelen komen in de kern op tegen het oordeel van het hof dat niet gesproken kan worden van 'kansspelautomaten', zodat artikel 1 lid 1 onder a Wet op de kansspelen (hierna ook: Wok) – en niet het in titel Va van die wet bepaalde – van toepassing is. De cassatiemiddelen lenen zich voor gezamenlijke bespreking.

Het hof heeft het bewezen verklaarde gekwalificeerd als 'overtreding van een voorschrift, gesteld bij artikel 1, eerste lid, onder a van de Wet op de kansspelen, opzettelijk begaan, meermalen gepleegd'. Uit de hiervoor weergegeven bewijsvoering volgt dat in de bedrijfsruimte van de verdachte aanwezige computers werden gebruikt voor het afsluiten van weddenschappen op sportwedstrijden. Het hof heeft geoordeeld dat 'in deze situatie niet kan worden gesproken van kansspelautomaten'. Dat oordeel, waarin ligt besloten dat de verdachte aldus – kort gezegd – gelegenheid heeft gegeven om te gokken als bedoeld in artikel 1 lid 1 onder a Wok, maar dat geen sprake was van toestellen in de zin van artikel 30 Wok, te weten 'ingericht voor de beoefening van een spel, dat bestaat uit een door de speler in werking gesteld mechanisch, elektrisch of elektronisch proces', geeft mede in het licht van de genoemde wetsgeschiedenis niet blijk van een onjuiste rechtsopvatting en is ook niet onbegrijpelijk.

De cassatiemiddelen falen.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 02-02-2021

ECLI: ECLI:NL:HR:2021:157

Zaaknummer: 19/04946

Rechters: V. van den Brink, J.C.A.M. Claassens en A.E.M. Röttgering

Advocaten: C.A. Lucardie

Wetsartikelen: 1.1.a Wet op de kansspelen

RECHTSPRAAK

Cassatie in het belang van de wet over gevolgen van faillissement voor geldboete of ontnemingsmaatregel, wanneer faillissement wordt beëindigd door gehomologeerd akkoord tussen gefailleerde en zijn schuldeisers.

Cassatie in het belang van de wet over gevolgen van faillissement voor geldboete of ontnemingsmaatregel, wanneer faillissement wordt beëindigd door gehomologeerd akkoord tussen gefailleerde en zijn schuldeisers.

In deze zaak gaat het om de vraag wat de gevolgen zijn van een faillissement van een natuurlijk persoon of een rechtspersoon voor een nog op te leggen of al opgelegde geldboete of ontnemingsmaatregel, wanneer het faillissement wordt beëindigd door een gehomologeerd akkoord. Een dergelijk akkoord wordt gesloten tussen de gefailleerde en zijn schuldeisers. Hierin worden afspraken gemaakt over een (gedeeltelijke) voldoening van de schulden. Dit akkoord dient vervolgens te worden bekrachtigd (gehomologeerd) door de rechter. Zodra de homologatie van het akkoord in kracht van gewijsde is gegaan, eindigt het faillissement.

De advocaat-generaal heeft cassatie in het belang van de wet ingesteld omdat nog onduidelijk is of en in welke gevallen de Staat gebonden is aan een gehomologeerd akkoord. De advocaat-generaal stelt in zijn vordering twee vragen centraal. Ten eerste, heeft een gehomologeerd akkoord in het faillissement van de verdachte of de veroordeelde gevolgen voor de tenuitvoerlegging van een opgelegde of op te leggen geldboete of ontnemingsmaatregel? De tweede vraag is vanaf welk moment de officier van justitie als schuldeiser namens de Staat kan opkomen in het faillissement in verband met een verwachte geldboete of ontnemingsmaatregel.

Vanaf welk moment kan officier van justitie op grond van artikel 94d lid 3 Sv als schuldeiser namens Staat opkomen in faillissement in verband met geldboete of ontnemingsmaatregel?

De Hoge Raad bespreekt allereerst de vraag vanaf welk moment de officier van justitie op grond van artikel 94d lid 3 Sv als schuldeiser namens de Staat kan opkomen in het faillissement in verband met een (verwachte) geldboete of ontnemingsmaatregel.

Artikel 94d lid 3 Sv bepaalt dat de officier van justitie de bevoegdheid heeft namens de Staat als schuldeiser in het faillissement van de verdachte of de veroordeelde op te komen. Deze bevoegdheid houdt in dat de officier van justitie in verband met een opgelegde of op te leggen geldboete of ontnemingsmaatregel een concurrente vordering kan indienen bij de curator ter verificatie overeenkomstig artikel 127 Fw. Zolang het bedrag van de geldboete of van het te ontnemen wederrechtelijk verkregen voordeel nog niet vaststaat, wordt de officier van justitie geacht voor een voorwaardelijke vordering op te komen. Uit deze regeling vloeit voort dat de officier van justitie niet alleen in het faillissement kan opkomen wanneer op het moment van faillietverklaring de vordering al is ontstaan door de onherroepelijke oplegging door de strafrechter van een geldboete of een ontnemingsmaatregel, maar ook al op een eerder moment. Gelet op de wetsgeschiedenis gaat het dan om de situatie waarin de strafrechter een geldboete of een ontnemingsmaatregel heeft opgelegd, maar de betreffende uitspraak – bijvoorbeeld als gevolg van het instellen van een rechtsmiddel – nog niet onherroepelijk is, of de situatie waarin de oplegging van een geldboete of de ontnemingsmaatregel ‘te verwachten’ is. Uit deze wetsgeschiedenis blijkt echter niet wanneer deze verwachting mag of moet worden aangenomen.

In het faillissementsrecht geldt het fixatiebeginsel. Dit beginsel houdt in dat door het intreden van het faillissement de rechtspositie van alle bij de boedel betrokkenen onveranderlijk wordt en dat de rechtspositie van een schuldeiser na het intreden van het faillissement niet te zijnen gunste mag worden gewijzigd. Voor zover wel sprake is van een uitbreiding van de aanspraken van een schuldeiser, komen de desbetreffende vorderingen niet voor verificatie in aanmerking, behoudens voor zover de boedel ten gevolge van het ontstaan ervan is gebaat (vgl. HR 23 maart 2018, ECLI:NL:HR:2018:424, r.o. 3.5.1 en 3.5.4).

Waar het gaat om de ontnemingsmaatregel kan zich al voorafgaand aan de behandeling van de ontnemingsvordering de situatie voordoen dat, voor de toepassing van artikel 94d lid 3 Sv, de oplegging van de ontnemingsmaatregel door de strafrechter is ‘te verwachten’. Dat is het geval wanneer de officier van justitie de ontnemingsvordering overeenkomstig artikel 511c lid 1 Sv aanhangig heeft gemaakt. Op andere, doorgaans eerder in de tijd gelegen momenten zoals het moment waarop een strafrechtelijk financieel onderzoek wordt ingesteld, waarop een conservatoir (ontnemings)beslag in de zin van artikel 94a lid 2 Sv wordt gelegd of waarop de officier van justitie kenbaar heeft gemaakt dat hij voornemens is een ontnemingsvordering aanhangig te maken (vgl. art. 311 lid 1 laatste volzin Sv), doet zich nog niet de situatie voor dat voor de toepassing van artikel 94d lid 3 Sv de oplegging van de ontnemingsmaatregel door de

strafrechter is 'te verwachten'.

De geldboete betreft geen maatregel, maar een straf. Mede gelet op de straftoemettingsvrijheid van de strafrechter, ontstaat de bevoegdheid van de officier van justitie om op te komen in het faillissement eerst wanneer de strafrechter een geldboete heeft opgelegd. Als die uitspraak op het moment van het intreden van het faillissement nog niet onherroepelijk is, wordt de officier van justitie geacht voor een voorwaardelijke vordering op te komen. Indien op het moment van het intreden van het faillissement wel op enigerlei wijze is gebleken dat de officier van de justitie voornemens is de oplegging van een geldboete te vorderen, bijvoorbeeld uit het leggen van conservatoir (geldboete)beslag in de zin van artikel 94a lid 1 Sv, maar die geldboete op dat moment (nog) niet door de strafrechter is opgelegd, kan voor de toepassing van artikel 94d lid 3 Sv nog niet worden aangenomen dat de oplegging van een geldboete door de strafrechter is 'te verwachten' in de hiervoor bedoelde zin.

In de gevallen waarin de officier van justitie op grond van artikel 94d lid 3 Sv bevoegd is op te komen in het faillissement, maar de geldboete of de ontnemingsmaatregel nog niet onherroepelijk is opgelegd, komt de officier van justitie op voor een voorwaardelijke vordering. De curator kan die vordering ook uitsluitend voorwaardelijk toelaten in het faillissement. Pas nadat de oplegging van de geldboete of de ontnemingsmaatregel onherroepelijk heeft plaatsgevonden, kan in het faillissement tot uitkering aan de Staat wordt overgegaan.

Wat betreft de waardering van de vordering geldt dat, totdat een geldboete of een ontnemingsmaatregel onherroepelijk is opgelegd, de hoogte daarvan onzeker is. Anders dan in de wetsgeschiedenis wordt gesteld onder verwijzing naar artikel 133 Fw, is het niet aan de curator, maar aan de officier van justitie om het bedrag te bepalen. De officier van justitie moet een (maximum)bedrag van de vordering aangeven waarvoor hij als vertegenwoordiger van de Staat als schuldeiser opkomt. Daarbij kan de officier van justitie uitgaan van het bedrag waarvoor de (nog niet onherroepelijke) oplegging van de geldboete heeft plaatsgevonden, respectievelijk het bedrag waarop het wederrechtelijk verkregen voordeel voorlopig is berekend.

Welke gevolgen heeft gehomologeerd akkoord in faillissement voor tenuitvoerlegging van geldboete of ontnemingsmaatregel?

De vordering stelt daarnaast de vraag aan de orde welke gevolgen een gehomologeerd akkoord in het faillissement heeft voor de tenuitvoerlegging van een opgelegde of op te leggen geldboete of ontnemingsmaatregel.

Artikel 157 Fw bepaalt dat een gehomologeerd akkoord verbindend is voor alle geen voorrang

hebbende schuldeisers, ook als zij niet in het faillissement zijn opgekomen. In die gevallen waarin de officier van justitie op grond van artikel 94d lid 3 Sv als schuldeiser namens de Staat kan opkomen in het faillissement in verband met een geldboete of ontnemingsmaatregel, is het akkoord dus verbindend ten aanzien van deze vordering van de Staat, ongeacht of de officier van justitie namens de Staat daadwerkelijk is opgekomen in het faillissement.

Het gevolg van de homologatie van een akkoord is dat restantvorderingen als natuurlijke verbintenissen voortbestaan (vgl. HR 31 januari 1992, ECLI:NL:HR:1992:ZCo492). Dat betekent dat de nakoming rechtens niet afdwingbaar is en dat daarom geen verhaalsmaatregelen kunnen worden getroffen. Voor de geldboete en de ontnemingsmaatregel betekent dit dat geen verhaal op grond van (art. 6:4:9 Sv in verbinding met) artikel 6:4:4, 6:4:5 of 6:4:6 Sv kan plaatsvinden. Ook toepassing van gijzeling als bedoeld in artikel 6:6:25 Sv met het oog op de voldoening van een ontnemingsmaatregel is dan niet toegelaten.

Waar het gaat om een met betrekking tot een onherroepelijk opgelegde geldboete bevolen vervangende hechtenis, geldt dat de homologatie van een akkoord niet in de weg staat aan de tenuitvoerlegging van die vervangende hechtenis. Die tenuitvoerlegging strekt immers niet tot verhaal van de geldboete, maar tot een andere wijze van bestraffing die de geldboete vervangt.

In verband met de invoering van artikel 161a Fw sinds 1 januari 2019 is het volgende nog van belang.

Met betrekking tot faillissementen die zijn uitgesproken sinds 1 januari 2019 en die eindigen na homologatie van een akkoord, geldt op grond van artikel 161a Fw dat verifieerbare vorderingen die niet binnen de termijn van artikel 127 Fw zijn ingediend ter verificatie niet langer afdwingbaar zijn, tenzij de schuldeiser redelijkerwijs niet in staat was de vordering binnen de bedoelde termijn voor verificatie in te dienen. Het enkele feit dat de hoogte van de vordering bij het intreden van het faillissement nog niet vaststond, kan – in het licht van de onder 5.3 weergegeven wetsgeschiedenis – niet als zo'n omstandigheid worden beschouwd. De eerder, op de voet van artikel 186 (oud) Fw bestaande mogelijkheid voor een niet-geverifieerde schuldeiser verzet in te stellen teneinde de vordering alsnog ter verificatie in te kunnen dienen, is komen te vervallen.

Dit betekent dat in het geval dat de officier van justitie op grond van artikel 94d lid 3 Sv in het faillissement kan opkomen in verband met een geldboete of ontnemingsmaatregel, maar hij de vordering niet tijdig ter verificatie indient, terwijl het faillissement vervolgens eindigt met de homologatie van een akkoord, hieraan in beginsel – dat wil zeggen: behoudens het geval hij redelijkerwijs niet in staat was de vordering ter verificatie in te dienen – het in artikel 161a Fw genoemde gevolg is verbonden en dus geen verhaalsmaatregelen kunnen worden getroffen.

In het geval dat de officier van justitie voornemens is de oplegging van een geldboete of een ontnemingsmaatregel te vorderen, maar hij op het moment van het intreden van het faillissement van de verdachte of de betrokkene (nog) niet de bevoegdheid van artikel 94d lid 3 Sv heeft om op te komen in het faillissement van de verdachte of de betrokkene, zal geen uitdeling in dat faillissement aan de Staat kunnen plaatsvinden. Ook de homologatie van een akkoord bindt dan de Staat als (toekomstige) schuldeiser niet, terwijl evenmin de regeling van artikel 161a Fw toepassing vindt. Indien vervolgens onherroepelijk een geldboete of een ontnemingsmaatregel wordt opgelegd, is dus ook geen sprake van het ontstaan van een natuurlijke verbintenis en bestaat onverminderd de bevoegdheid om na beëindiging van het faillissement die geldboete of ontnemingsmaatregel te verhalen op de veroordeelde of de betrokkene.

Opmerking verdient nog het volgende. De toepassing van de regeling van het faillissementsakkoord kan ertoe leiden dat met betrekking tot een geldboete of een ontnemingsmaatregel als gevolg van het ontstaan van een natuurlijke verbintenis geen (volledig) verhaal meer kan plaatsvinden. In de schuldsaneringsregeling natuurlijke personen geldt daarentegen dat vorderingen die voortvloeien uit onder meer een in kracht van gewijsde gegane strafrechtelijke veroordeling tot betaling van een geldboete of een ontnemingsmaatregel, ook na beëindiging van de schuldsanering afdwingbaar blijven voor zover deze in de schuldsanering onvoldaan zijn gebleven (art. 358 lid 1 en 4 Fw). De vraag of in relatie tot de regeling van het faillissementsakkoord moet worden voorzien in een vergelijkbare uitzondering voor de geldboete en de ontnemingsmaatregel, en zo ja, de wijze waarop zo'n regeling vorm moet krijgen, staat niet ter beantwoording aan de rechter.

Heeft het niet als voorwaardelijke vordering indienen van ontnemingsvordering tot gevolg dat vordering niet valt onder werking van gehomologeerd akkoord?

Het cassatiemiddel klaagt over het oordeel van het hof dat het niet als voorwaardelijke vordering indienen van de ontnemingsvordering tot gevolg heeft dat de vordering niet valt onder de werking van het gehomologeerd akkoord.

De afwijzing door het hof van het primaire verzoek tot vermindering of kwijtschelding als bedoeld in artikel 577b (oud) Sv berust op de opvatting dat het niet als voorwaardelijke vordering indienen van de ontnemingsvordering tot gevolg heeft dat de vordering niet valt onder de werking van het gehomologeerd akkoord. Dat oordeel is, gelet op wat onder 6.4.1 is overwogen, onjuist. Nu het hof – in aanmerking genomen dat het faillissement is uitgesproken nadat de ontnemingsvordering aanhangig was gemaakt – niet onbegrijpelijk heeft vastgesteld dat de Staat de bevoegdheid had om met een voorwaardelijke vordering in het faillissement van de betrokkene op te komen, was de Staat gebonden aan het

gehomologeerd akkoord. Het cassatiemiddel slaagt.

Beslissing

De Hoge Raad vernietigt in het belang van de wet de beschikking van het hof.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 02-02-2021

ECLI: ECLI:NL:HR:2021:112

Zaaknummer: 19/02780

Rechters: V. van den Brink, M.J. Borgers en J.C.A.M. Claassens

Wetsartikelen: 94b Sr, 577b (oud) Sv, 6:6:26 Sv en 24, 108, 110, 127, 130, 133, 157, 161, 161a en 358 Fw

RECHTSPRAAK

Heeft het hof terecht volstaan met de constatering van overschrijding van de redelijke termijn?

Heeft het hof terecht volstaan met de constatering van overschrijding van de redelijke termijn?

Het cassatiemiddel komt op tegen het oordeel van het hof dat de overschrijding van de redelijke termijn in hoger beroep geen aanleiding geeft tot strafvermindering.

Het cassatiemiddel is terecht voorgesteld. De redenen daarvoor staan vermeld in de conclusie van de advocaat-generaal onder 30 tot en met 34.

De Hoge Raad zal de zaak zelf afdoen. Aangenomen moet worden dat in hoger beroep de redelijke termijn van berechting als bedoeld in artikel 6 lid 1 EVRM is overschreden. Dit moet leiden tot vermindering van de aan de verdachte opgelegde gevangenisstraf van 22 jaren.

Het hof heeft de verdachte de verplichting opgelegd, kort gezegd, om aan de Staat ten behoeve van het in het arrest genoemde slachtoffer het in het arrest vermelde bedrag te betalen, bij gebreke van betaling en verhaal te vervangen door 763 dagen gijzeling.

Op grond van artikel 36f lid 5 Sr bepaalt de rechter bij de oplegging van de maatregel de duur volgens welke met toepassing van artikel 6:4:20 Sv gijzeling kan worden toegepast. De duur van de gijzeling belooft ten hoogste één jaar.

De Hoge Raad zal de uitspraak van het hof ambtshalve vernietigen en zelf de duur van de gijzeling verminderen in die zin dat is voldaan aan het wettelijk bepaalde maximum van één jaar.

De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het hof, maar uitsluitend wat betreft de duur van de opgelegde gevangenisstraf en de duur van de gijzeling die is verbonden aan de schadevergoedingsmaatregel ten behoeve van het in het arrest genoemde slachtoffer, vermindert de duur van deze gevangenisstraf in die zin dat deze 21 jaren en 6 maanden belooft, bepaalt dat voor zover het hof ten aanzien van de schadevergoedingsmaatregel ten behoeve van het in het arrest genoemde slachtoffer met toepassing van artikel 6:4:20 Sv de

gijzeling op 763 dagen heeft bepaald, dient te worden uitgegaan van een gijzeling voor de duur van één jaar en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 02-02-2021

ECLI: ECLI:NL:HR:2021:163

Zaaknummer: 20/00353

Rechters: V. van den Brink, A.L.J. van Strien en A.E.M. Röttgering

Advocaten: R.J. Baumgardt, P. van Dongen en S. van den Akker

Wetsartikelen: 6 EVRM